

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ»

Студентки 2 курсу, 3м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік,
оподаткування та оцінювання
в бізнесі»

Лисенко
Зоряни Овсіївни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Муковіз Василь
Степанович

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем

Кафедра обліку та оподаткування

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»,

Спеціалізація «Облік, оподаткування та оцінювання в бізнесі»

Затверджую

Зав. кафедри _____ О.В Фоміна

« ____ » _____ 201_ р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу студентки

Лисенко Зоряни Овсїївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи «Облік витрат на оплату праці»

Затверджена наказом ректора від «18» січня 2019 р. №139

2. Строк здачі студентом закінченої роботи 15 листопада 2019 року

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Метою роботи є поглиблення теоретико-методичних засад обліку витрат на оплату праці та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Об'єктом дослідження є система обліку витрат на оплату праці ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС».

Предметом дослідження є сукупність організаційних, методичних, технічних прийомів організації обліку витрат на оплату праці.

4. Консультанти по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ, розділ 1	Муковіз В.С		
розділ 2	Муковіз В.С		
розділ 3	Муковіз В.С		
Висновки, література, додатки	Муковіз В.С		

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ

1.1. Економічна сутність та характеристика витрат на оплату праці

1.2. Концептуальні засади обліку витрат на оплату праці

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ НА

ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

- 2.1. Фінансовий облік витрат на оплату праці
- 2.2. Управлінський облік витрат на оплату праці
- 2.3. Формування звітності по витратам на оплату праці

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ НА ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

- 3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку витрат на оплату праці
- 3.2. Удосконалення обліку витрат на оплату праці за умов застосування інформаційних систем і технологій

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

11. Висновок керівника випускної кваліфікаційної роботи У випускній кваліфікаційній роботі розглянута економічна сутність та характеристика витрат на оплату праці; обґрунтовано концептуальні засади обліку витрат на оплату праці; досліджено фінансовий облік витрат на оплату праці в ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»; розглянуто управлінський облік витрат на оплату праці; досліджено формування звітності по витратам на оплату праці; сформовано напрями і заходи удосконалення обліку витрат на оплату праці; розроблені пропозиції по удосконаленню обліку витрат на оплату праці за умов застосування інформаційних систем і технологій. Зміст випускної кваліфікаційної роботи відповідає вимогам вищої освіти. Мета випускної кваліфікаційної роботи досягнута. Робота рекомендована до захисту.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ Муковіз В.С.
(підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки _____

може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ Бенько М.М.

Завідувачка кафедри _____ Фоміна О.В.

« _____ » _____ 201_ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ	6
1.1. Економічна сутність та характеристика витрат на оплату праці.....	6
1.2. Концептуальні засади обліку витрат на оплату праці.....	10
Висновки за розділом 1.....	15
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ НА ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»	17
2.1. Фінансовий облік витрат на оплату праці.....	17
2.2. Управлінський облік витрат на оплату праці.....	25
2.3. Формування звітності по витратам на оплату праці.....	32
Висновки за розділом 2.....	35
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ НА ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»	36
3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку витрат на оплату праці.....	36
3.2. Удосконалення обліку витрат на оплату праці за умов застосування інформаційних систем і технологій.....	40
Висновки за розділом 3.....	44
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48
ДОДАТКИ	56

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах організація обліку витрат на оплату праці, повинна стати не лише як засіб дотримання вимог чинного законодавства, а й як джерело надійної інформації для подальшого контролю та управління ними. Проблеми організації обліку витратами на оплату праці полягає в тому, що кожен власник прагне мінімізувати будь-які витрати, адже це збільшить його прибуток, тому в більшості об'єктивно на кожному підприємстві є свій максимальний рівень витрат на оплату праці, при перевищенні якого підприємство просто стає збитковим. З іншої сторони надмірне скорочення витрат на оплату праці призводить до послаблення мотивації працівників, зниженню трудової дисципліни, недобросовісному виконанню персоналом своїх обов'язків і, навіть, відтоку найбільш сумлінних і кваліфікованих працівників.

Окремі теоретичні, методичні та практичні аспекти обліку витрат на оплату праці знайшли відображення у працях відомих вітчизняних та зарубіжних вчених М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, Р. Ентоні, Н. Калдора, Р. Каплана, Дж. Кендріка, С.Я. Король, Л.В. Нападовської, Д. Нортон, М.С. Пушкар, В.А. Савченко, В.В. Сопка, К. Томаса, О.В. Фоміної, Дж. Р. Хікса, В.О. Шевчука.

Незважаючи на значний науковий внесок вітчизняних і зарубіжних вчених, слід вказати на наявність невирішених питань наукового та прикладного характеру, які не дозволяють отримати якісну та повну інформацію про витрати на оплату праці для прийняття ефективних управлінських рішень на підприємстві.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретико-методичних засад обліку витрат на оплату праці та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Виходячи з мети випускної кваліфікаційної роботи її завданнями є:

- розглянути економічну сутність та характеристику витрат на оплату праці;

- обґрунтувати концептуальні засади обліку витрат на оплату праці;
- дослідити фінансовий облік витрат на оплату праці в ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»;
- розглянути управлінський облік витрат на оплату праці;
- дослідити формування звітності по витратам на оплату праці;
- сформуванати напрями і заходи удосконалення обліку витрат на оплату праці;
- розробити пропозиції по удосконаленню обліку витрат на оплату праці за умов застосування інформаційних систем і технологій.

Об'єктом дослідження є система обліку витрат на оплату праці ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» м. Київ.

Предметом дослідження є сукупність організаційних, методичних, технічних прийомів організації обліку витрат на оплату праці.

Гіпотеза випускної кваліфікаційної роботи полягає у припущенні, що за допомогою дослідження системи обліку витрат на оплату праці, можна розробити рекомендації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Методи дослідження В процесі дослідження застосовувалися такі методичні прийоми: порівняння – для порівняння звітних показників з даними попередніх періодів; балансовий – для визначення співвідношень, пропорцій двох груп взаємозалежних і урівноважених економічних показників, результати яких повинні бути тотожними; деталізації – розкладанні загальних показників на складові; статистичний – для виявлення значення одного з показників за відомими значеннями інших.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи України, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку витрат на оплату праці, спеціалізовані періодичні видання; первинні документи, облікові реєстри та форми звітності ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС».

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці пропозицій, які спрямовані на вдосконалення методики та організації обліку витрат на оплату праці в господарській діяльності ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС».

Апробація результатів дослідження. Результати випускної кваліфікаційної роботи були оприлюднені у статті «Організація обліку витрат на оплату праці на підприємстві, яка опублікована у збірнику наукових статей КНТЕУ «Облік і оподаткування в підприємництві» 2019 р. [63].

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ

1.1. Витрати на оплату праці як економічна категорія та об'єкт обліку

Вивчення сучасної економічної літератури свідчить про те, що існує багато точок зору на проблему сутності оплати праці як економічної категорії (Додаток А). [2, 5, 30, 32, 57, 68].

Важливою категорією обліку, варто вважати витрати. В обліковій літературі для визначення витрат та їх трактування використовують окремі поняття (затрати, видатки, виплати) та терміни (матеріальні витрати, витрати на оплату праці тощо) (Рис. 1.1.)

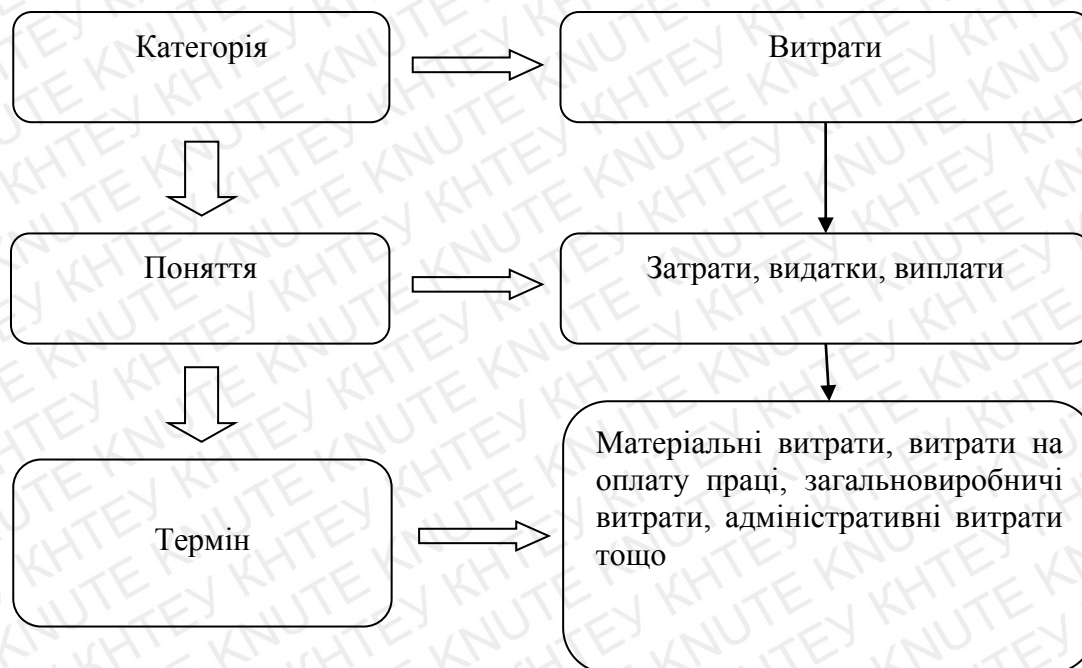

Рис. 1.1. Основні відмінності у тлумаченні категорії, поняття, термінів стосовно витрат діяльності підприємства

Як видно із рис. 1.1 використовують як складова таких понять як затрати, видатки, виплати.

Під затратами більшість дослідників розуміє витрати матеріальних, трудових, фінансових, природних, інформаційних та інших видів ресурсів у вартісному виразі [2, 6, 10].

Професор В. В. Сопко доводить, що витрати це використанні різні

речовини і сили природи у процесі господарювання, які пов'язані з виготовленням конкретного, чітко визначеного виду виробу або конкретного виду наданої послуги, або виконаної роботи [60, с. 242].

Економічний зміст понять «витрати виробництва» і «затрати виробництва» ототожнює науковець Я.В. Олійник Я.В та зазначає, що поняття «витрати виробництва» вживають щодо витрат за їх призначенням, що відповідає поняттю собівартості продукції і незавершеного виробництва в розрізі калькуляційних статей, а «затрати на виробництво» ототожнюють із витратами за економічними елементами [40, с. 115].

Власне бачення місця зазначених вище понять у виробничому процесі приведено на рисунку 1.2.

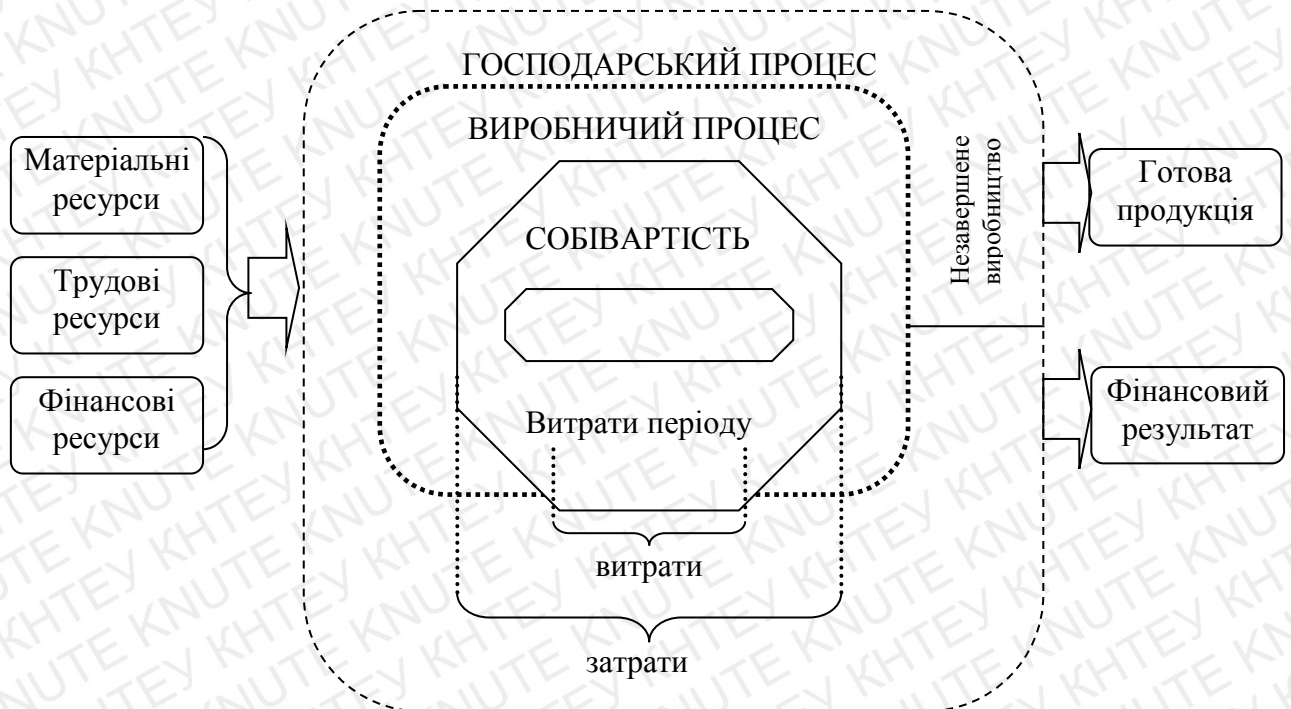

Рис. 1.2. Витрати і собівартість у господарському процесі [28, 37].

Отже витрати, тісно пов'язані з виробничим процесом з собівартістю продукції. При цьому поняття затрати є найбільш широким і стосується використання у виробничому процесі матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. В свою чергу видатки та витрати відносяться до собівартості продукції, різниця між ними полягає у тому, що видатки здійснюються у грошовому виразі, а витрати – як і в грошовому, так і в матеріальному вираженні. Витрати на оплату праці являються незмінним атрибутом у структурі витрат на виробництво продукції (робіт, послуг).

Не потрібно ототожнювати категорії заробітна плата і оплата праці, тому, що: по-перше, ці категорії стосуються різних учасників трудового процесу – працедавця – з одного боку, і працівника – з іншого. Тобто оплатити працю є обов'язком працедавця, а отримати зароблену плату за свою працю є правом працівника, ще одна особливість це те що сума, яку заробив працівник є витратами працедавця, що входить у структуру витрат на оплату цієї праці. І для працедавця – сума, яку він витрачає на оплату праці є більшою, ніж сума, яку отримує працівник за свою працю, оскільки в її величину додатково до суми „заробленої плати” працівником включаються витрати працедавця на створення необхідних умов праці, здійснення заходів з її охорони і техніки безпеки.

Варто зазначити що, заробітну плату слід розглядати з позиції держави, працівника та працедавця, оскільки вони відрізняються.

Так, для держави – заробітна плата це інструмент, за допомогою якого регулюється попит і пропозицію на робочу силу. Для працівника – заробітна плата – це елемент доходу, величина якого визначається дією сукупністю факторів і виражається у грошовому еквіваленті, який отримує від працедавця за реалізовану здатність до праці. Для працедавця – заробітна плата – це складова витрат на оплату праці, які він витрачає на використання тих знань, навичок, умінь працівника, які приносять йому економічні вигоди. Таким чином, заробітна плата є й об'єктом обліку, бо виступає мірою споживання. Розмір заробітної плати відображає затрати живої праці, що належить до собівартості створеного продукту.

На підставі аналізу відмінних ознак вищезазначених термінів, пропонуємо підтримати наступне визначення:

– оплата праці – це винагорода за виконану роботу (виробіток, посадові обов'язки), як правило в грошовій формі і встановлюється у вигляді ставок (окладів) і відрядних розцінок;

– заробітна плата – це компенсація трудового внеску працівників у діяльність підприємства, є витратами роботодавця і, як складова собівартості продукції (послуг), безпосередньо впливає на результати фінансово-

господарської діяльності підприємства.

Система обліку витрат на оплату праці повинна формувати інформацію для управління ними, оскільки в сучасних умовах, управління витратами стає інструментом, який дозволяє досягати бажаних результатів діяльності підприємства більш ефективно. Дані фінансового обліку використовуються в процесі прийняття управлінських рішень, а управлінський облік, дозволяє виявити більш ефективні підходи до оцінки, аналізу, планування та контролю витрат, щодо витрати на оплату праці. Дослідження методики обліку витрат на оплату праці підприємства дозволяє визначити основні завдання, мету та проблеми їх обліку у підсистемі фінансового та управлінського обліку (Додаток Б).

На сьогодні поряд з державним регулюванням витрат на оплату праці важливу роль відіграє колективно-договірне регулювання оплати праці, особливої уваги потребує удосконалення організації обліку витрати на оплату праці шляхом розробки розпорядчих документів на рівні підприємства відповідно до потреб управління, що має значний вплив на фінансовий облік витрати на оплату праці та податкових розрахунків щодо них..

Недоліком, що впливає на бухгалтерський облік витрат на оплату праці в будівництві, є: відсутність в МСБО 11 «Будівельні контракти» поняття «витрат в будівництві», наявність тільки «витрати за будівельним контрактом». За Міжнародними стандартами, бухгалтерський облік витрат на оплату може розглядатися як облік за окремим договором і навпаки підрядчик може на одному рахунку вести облік витрат на оплату праці за кількома контрактами, що П(С)БО 18 не передбачено. У МСФЗ відсутні спеціально викладені в окремому стандарті правила відносно оцінки витрат підприємства. Склад витрат, наведений у П(С)БО 18 «Будівельні контракти», визначено відповідно до П(С)БО 16 «Витрати». Серед недоліків щодо обліку витрат на оплату праці за ПСБО та іншими нормативними актами слід виділити і те що нормативні документи не розкривають методику обліку витрат на оплату праці, пов'язаних з добудовою, дообладнанням та іншими поліпшеннями, що проводиться після введення в експлуатацію. У Податковому кодексі України відсутня єдина

класифікація витрат, яка б передбачала найбільш важливу інформацію щодо складу і структури витрат, необхідну для управління і складання фінансової, податкової та іншої звітності.

1.2. Концептуальні засади обліку витрат на оплату праці

Сучасні умови господарювання характеризуються значними змінами законодавчої бази, що потребує системного аналізу нових положень законодавчих актів, що регулюють бухгалтерський облік видів економічної діяльності, зокрема й у будівництві.

Кожна галузь економіки має свої особливості щодо порядку відображення тих чи інших операцій в бухгалтерському обліку. Хоча можливі несуттєві відмінності, але загалом вони визначають порядок правильного відображення кожної господарської операції на підприємстві. В іншому випадку, суб'єкт господарювання нестиме відповідальність перед податковими органами, інвесторами та акціонерами, клієнтами та іншими суб'єктами, що так чи інакше пов'язані з підприємством.

Будівельна галузь не є виключенням і для того, щоб знизити автономність у прийнятті необґрунтованих рішень підприємствами з приводу проблемних питань, держава розробляє специфічні нормативно-правові акти, що стосуються виключно будівельних підприємств. Основні документи, що регулюють бухгалтерський облік витрат на оплату праці в будівництві наведено у табл. 1.3.

Діяльність організацій будівельної галузі регулюється й іншими нормативно-правовими актами: Цивільним Кодексом, Господарським Кодексом, національними стандартами бухгалтерського обліку, міжнародними стандартами фінансової звітності, Законом України «Про будівельні норми», Законом України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» та іншими, які суттєво змінюють системи стандартизації, технічного регулювання, оподаткування діяльності будівельних підприємств тощо.

Основні нормативно-правові акти, що регулюють облік витрат на оплату праці у будівництві [42-45,56].

№ з/п	Нормативно-правовий документ	Питання, що регулюються
1	2	3
1	Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”	- основні принципи ведення бухгалтерського обліку витрат; - порядок організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві; - умови застосування міжнародних стандартів;
2	Податковий Кодекс України	- порядок визнання доходів і витрат в цілях оподаткування; - можливість надання і отримання пільг при здійсненні діяльності у сфері будівництва; - порядок оподаткування діяльності з надання будівельно-монтажних робіт; - склад витрат операційної діяльності (собівартість) та інших витрат (загальновиробничі, адміністративні, на збут тощо);
3	НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”	- порядок розкриття у звітності інформації про незавершені капітальні інвестиції інвестора і забудовника; - незавершене виробництво, заборгованість замовників за будівельним контрактом;
4	П(С)БО 16 “Витрати”	- порядок визнання витрат; - класифікація витрат; - порядок розподілу загальновиробничих витрат;
5	П(С)БО 18 “Будівельні контракти”	- визнання доходів і витрат протягом виконання будівельного контракту з урахуванням ступеня завершеності робіт на дату балансу; - методи визначення ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом; - оцінка доходів і витрат за будівельним контрактом; - відображення витрат у будівництві;
6	МСБО 11 “Будівельні контракти”	- встановлення облікового підходу до доходів та витрат, пов’язаних із будівельними контрактами; - порядок визнання доходів і витрат за контрактом протягом звітних періодів, у яких виконуються будівельні роботи;
7	Державні будівельні норми	Профільні нормативно-правові акти, згідно яких проводяться всі необхідні розрахунки щодо вартості будівельно-монтажних робіт, на реалізацію яких повністю чи частково планується залучення державних коштів;
8	Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт	- встановлюють єдині методичні засади формування собівартості будівельно-монтажних робіт; - застосовуються для цілей планування, бухгалтерського обліку і калькулювання собівартості будівельно-монтажних робіт;

Основні засади щодо здійснення будівельної діяльності суб’єктами господарювання визначено Господарським Кодексом України (ГКУ) передбачено, що будівництво об’єктів виробничого та іншого призначення,

підготовка будівельних ділянок, роботи з обладнання будівель, роботи із завершення будівництва, прикладні та експериментальні дослідження і розробки, які виконуються суб'єктами господарювання для інших суб'єктів або на їх замовлення, здійснюються на умовах підряду. Крім того, в Кодексі роз'яснюється, що для здійснення робіт можуть укладатися договори підряду: на капітальне будівництво (в тому числі субпідряду); на виконання проектних і досліджувальних робіт; на виконання геологічних, геодезичних та інших робіт, необхідних для капітального будівництва; інші договори. Вимоги до умов та змісту договору підряду на капітальне будівництво встановлено, що договір підряду може укласти замовник з одним підрядником або ж з двома і більше підрядниками, а особливості договору підряду на проведення проектних і досліджувальних робіт.

Згідно до п. 2 Інструкції зі статистики заробітної плати [47] фонд оплати праці, який формує витрати на оплату праці поділяється на 3 групи: фонд основної заробітної плати; фонд додаткової заробітної плати; інші заохочувальні та компенсаційні виплати. Структура виплат, які належать до фонду оплати праці наведено в таб. 1.3.

Таблиця 1.3

Структура виплат, які належать до фонду оплати праці[40, с. 115].

Вид заробітної плати	Характеристика
Основна заробітна плата	винагороди за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці за тарифними ставками (окладами), відрядними розцінками робітників за посадами окладами керівників, фахівців, технічних службовців, включаючи в повному обсязі внутрішнє суміщництво; суми відсоткових або комісійних нарахувань залежно від обсягу доходів (виручки), отриманих від реалізації продукції (робіт, послуг), у обсязі, якщо вони є основною заробітною платою, тощо.
Додаткова заробітна плата	Надбавки та доплати до тарифних ставок (окладів, посадових окладів) у розмірах, передбачених чинним законодавством, за суміщення професій (посад); розширення зони обслуговування або збільшення обсягу робіт, виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника;
	роботу у важких шкідливих та особливо важких та особливо шкідливих умовах праці; інтенсивність праці; роботу у нічний час; керівництво бригадою; високу професійну майстерність; класність водіям (машиністам) транспортних засобів; інші надбавки та доплати, передбачені чинним законодавством, включаючи доплату до розміру

Інші заохочувальні та компенсаційні виплати	мінімальної заробітної плати. Винагороди за підсумками роботи за рік, щорічні винагороди за вислугу років (стаж роботи); премії, що виплачуються у встановленому порядку за спеціальними системами преміювання, виплачені відповідно до рішень уряду; премії за сприяння винахідництву та раціоналізації, створення, освоєння та впровадження нової техніки і технології, уведення в дію в строк і достроково виробничих потужностей й об'єктів будівництва, своєчасну постановку і продукції на експорт та інші; премії за виконання важких та особливо важких завдань; вартість безкоштовного надання працівникам акцій; інші надбавки та доплати, передбачені чинним законодавством.
---	--

Так Інструкція зі статистики заробітної плати окремо вводить показник "фонд оплати праці а Закон України "Про оплату праці" визначає структуру заробітної плати, який не розкриває детально структури основної, додаткової заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат. Основні види виплат працівникам згідно з чинним законодавством визначено Інструкцією зі статистики заробітної плати № 5, оскільки, інструкція є підзаконним нормативно-правовим актом, який розробляється відповідно до Закону України та має деталізувати його основні положення [53] (рис. 1.3).

- П(С)БО 16 "Витрати" характеризує окремі види витрат: витрати на оплату праці, соціальне забезпечення і страхування, удосконалення умов праці та її охорону, на соціально-побутові, культурні й оздоровчі послуги, на благодійницьку діяльність тощо. У фінансовому обліку існує поняття "витрати, що пов'язані з розрахунками з персоналом", відповідно до П(С)БО 16 "Витрати" [51]. Вони включають основні виплати, передбачені чинним законодавством та мають фінансовий характер.

В кінці періоду витрати, пов'язані з розрахунками з персоналом безпосередньо, відносяться на фінансовий результат. Джерелом їх покриття є валовий прибуток.

На нашу думку, наведене в П(С)БО 16 "Витрати" формулювання складу витрат на оплату праці, доцільно було б узгодити з визначенням "Фонд оплати праці", наведеним в Інструкції зі статистики № 5 та дати наступне визначення : витрати на оплату праці (фонд основної заробітної плати, фонд додаткової заробітної плати, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, інші виплати,

що не належать до фонду оплати праці, але відображаються у складі операційних витрат).

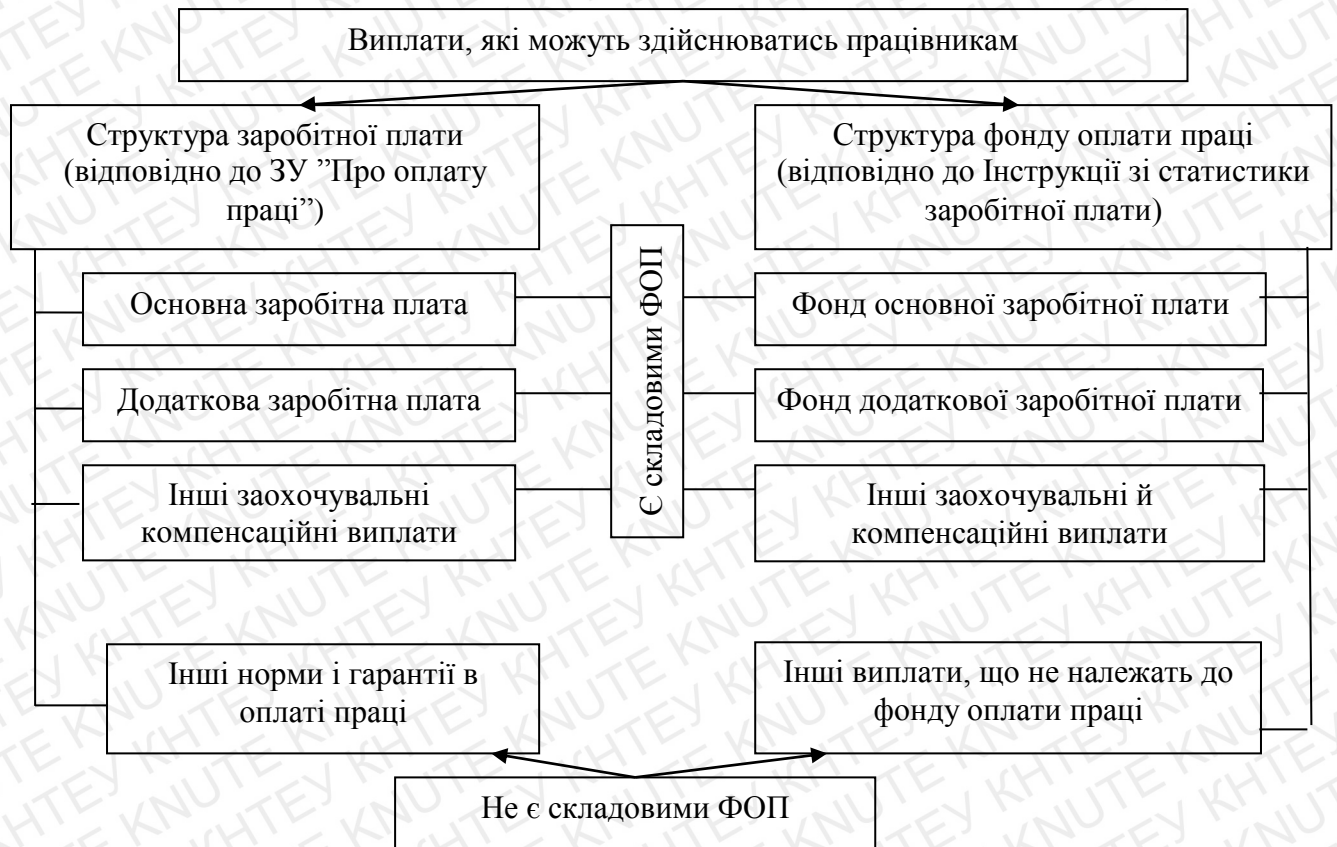

Рис. 1.2. Основні характеристики Інструкції зі статистики заробітної плати та Закону України "Про оплату праці"

Варто відмітити, що існують істотні розбіжності у структурі операційних витрат та витрат на оплату праці в Україні та у зарубіжних країнах, що впливає і на питому вагу витрат на оплату праці в загальних витратах. Так, основними структурними елементами операційних витрат у національній економіці згідно з П(С)БО 16 "Витрати" є матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати [51]. Водночас у цілому ряді країн як Франція і Канада, в обліку існує деталізована структура витрат за елементами: придбання та заготівля матеріалів, послуги зі сторони, інші послуги зі сторони, витрати на утримання персоналу, інші експлуатаційні витрати і фінансові витрати, витрати, пов'язані із надзвичайними операціями, витрати на амортизаційні відрахування і резерви [51].

Серед проблем теоретико-методологічного забезпечення обліку оплати праці в Україні є проблема невідповідності Положень (стандартів) бухгалтерського обліку один одному. В декількох стандартах один і той же термін може мати різні визначення, або навпаки, до різних дефініцій можна застосувати одне і теж визначення.

У П(С)БО 9, 10, 11, 13, 16 стосовно використовуються терміни «заробітна плата», «оплата праці», «витрати на оплату праці». Наприклад, у П(С)БО 16 «Витрати» п. 11. відображена інформація, що до виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) включаються прямі витрати на оплату праці. В п.13 П(С)БО 16 «Витрати» йдеться про те, що прямі витрати на оплату праці включають заробітну плату та інші виплати робітникам. Також, в п. 15, 19, 21, 23 вищезазначеного стандарту використовуються терміни «оплата праці» та «витрати на оплату праці» [45-52]. Така неузгодженість термінів у нормативних документах є неприпустимою і потребує внесення змін до П(С)БО України.

Висновок до розділу 1

Дослідивши теоретико-методичні засади обліку витрат на оплату праці сформульовано такі висновки:

Як економічну категорію витрати на оплату праці потрібно розглядати з позиції держави, працівника та працедавця. Для держави – оплата праці є інструментом, за допомогою якого вона регулює попит і пропозицію на кваліфікацію працівника. Для працівника – оплата праці – це складова доходу, який отримує від працедавця за реалізовану здатність до праці. Для працедавця – заробітна плата – це складова витрат на оплату праці, які він витрачає на використання тих знань, навичок, умінь працівника, які приносять йому економічні вигоди.

Регулювання обліку оплати праці в Україні здійснюється рядом нормативно-правових актів. Вони мають різну юридичну силу, відповідно до якої їх можна розподілити по рівнях (конституційний, законодавчий, нормативний, методичний, організаційно-розпорядчий), утворюючи при цьому в своїй сукупності систему нормативно-правового забезпечення обліку оплати

праці в Україні. Тому ця система повинна формуватися таким чином, щоб, по-перше, виключалися суперечності нормативно-правових документів між собою як по горизонталі, так і по вертикалі; по-друге, документи нижчого рівня повинні конкретизувати і розвивати окремі положення законодавчих актів і нормативних документів вищого рівня. Поряд з домінуючим прямим державним регулюванням оплати праці, відносини працівника і працедавця можуть регулюватись в договірному порядку (колективному та індивідуальному).

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ НА ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

2.1. Фінасовий облік витрат на оплату праці

На фінансовий облік, в тому числі витрат на оплату праці, в будівельній компанії ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» впливають такі особливості: при розробці нормативів в контрактну ціну об'єкта будівництва необхідно врахувати непередбачені витрати (додаткові витрати на оплату праці робітникам за період простою не з їхньої вини, за поганих погодних умов) та закладати додаткові витрати на ведення робіт у зимовий період. Якщо подібні непередбачені витрати не закладати в ціну та нормативи, то тоді необхідно розробляти кодифікатори відхилень від нормативів чи стандартів. На будівництво кожного об'єкта: створюється проект і складається кошторис, де враховуються всі витрати на будівництво й монтаж, між замовником і підрядником укладається контракт із договірною ціною; підвищуються витрати на проектно-дослідницькі роботи.

Завданням обліку витрат на оплату праці на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» є документальне забезпечення витрати на оплату праці; своєчасне, повне і достовірне відображення витрати на оплату праці в обліку за напрямками їх здійснення та в розрізі соціальних програм; оцінка витрати на оплату праці з метою визначення фінансовогорезультату; розробка аналітичних рахунків виплат працівника; відображення витрати на оплату праці у фінансовій, статистичній звітності.

Інформація про витрати на оплату праці працівникам використовувани системи і форми, особливості використання первинних документів на відображаються у таких регламентних документах, як Наказ про облікову політику, Положення про преміювання, Штатний розпис, Графік документообігу по виплатам працівникам ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС».

Технічні параметри облікової політики витрат на оплату праці містять наступні питання: визначення первинних документів щодо витрат на оплату

праці; встановлення форм внутрішньої звітності щодо витрат на оплату праці; формування робочого плану рахунків щодо витрат на оплату праці; порядок складання і строки подання внутрішньої бухгалтерської звітності про показники витрати на оплату праці; інформаційне та програмне забезпечення ведення бухгалтерського обліку витрат на оплату праці.

На підприємстві використовуються такі первинні документи для обліку витрат з оплати праці (табл. 2.1).

Приймання на роботу працівників здійснюється на підставі заяви кандидата на посаду, з яким укладається трудовий договір у письмовій формі. При укладанні трудового договору працівник пред'являє паспорт, ідентифікаційний номер та трудову книжку.

Таблиця 2.1

Первинні документи для обліку витрат з оплати праці, які формують інформацію про витрати на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

Назва документу	Характеристика	Типові форми
Заява на прийняття на роботу	Містить прохання особи щодо прийняття на роботу. Пишеться власноручно в одному примірнику у довільній формі	-
Наказ на прийняття на роботу	Містить наказ про прийняття працівника на роботу з певної дати. Підписується керівником підприємства	П-1
Заява про звільнення	Містить прохання працівника щодо звільнення з роботи. Пишеться власноручно в одному примірнику у довільній формі	-
Наказ про звільнення	Містить наказ про звільнення працівника з роботи з певної дати за певною статтею КЗпП	П-8
Наказ про надання відпустки	Використовується для оформлення щорічних та інших видів відпусток. Зазначається вид відпустки (щорічна основна, додаткова, навчальна, без збереження заробітної плати та ін.) і кількість наданих днів	П-3
Табель обліку використаного робочого часу	Містить іменний список працівників підрозділу установи чи організації, призначений для фіксації інформації про використання робочого часу працівників	П-12
Розрахункова відомість заробітної плати	Містить всі розрахунки з визначення сум заробітної плати, що підлягають виплаті працівникам підприємства	П-50
Відомість на виплату грошей	Використовується для виплати заробітної плати працівникам підприємства	П-53

Основними розпорядчими документами на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» відносно особового складу є: наказ (розпорядження) про прийом на роботу; наказ (розпорядження) про переведення на іншу роботу; наказ (розпорядження) про надання відпустки; наказ (розпорядження) про припинення трудового договору (контракту).

Система первинного обліку відображення операцій, щодо інформації по витрат на оплату праці на підприємстві ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» приведено на (рис. 2.1). Оплата праці адміністрації ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» нараховується згідно відпрацьованому часу. Основним реєстром обліку використання робочого часу на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» є таблиць використання робочого часу, який являє собою спеціальний іменний список працівників підрозділу установи чи організації, призначений для фіксації інформації про використання робочого часу працівників в розрізі підрозділу, табельного номера посади за днями місяця.

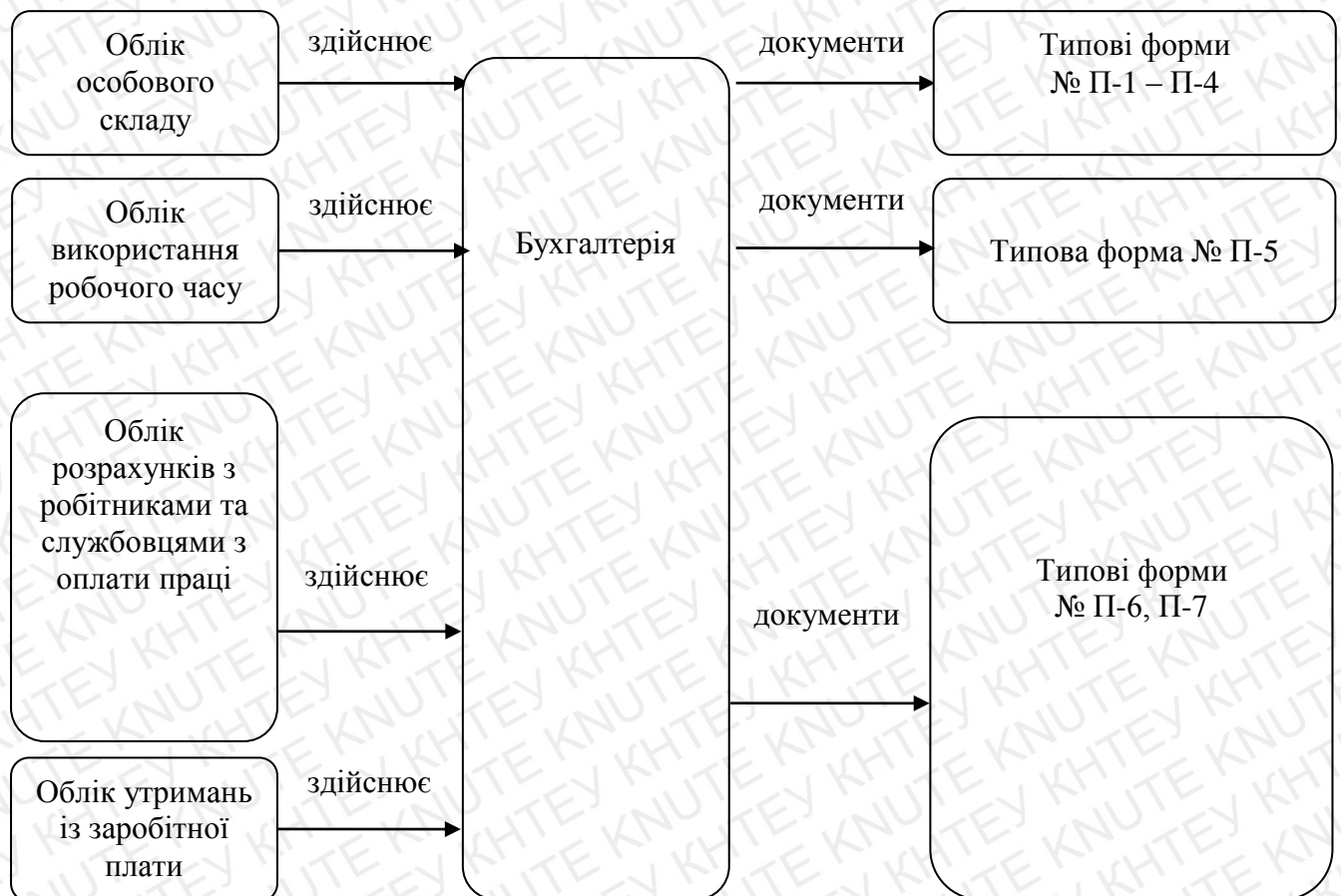

Рис. 2.1 Система первинного обліку витрат на оплату праці на підприємстві ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

Основним реєстром обліку для нарахування витрат по оплаті праці адміністрації ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» є таблиць використання робочого часу, який являє собою спеціальний іменний список працівників підрозділу установи чи організації, призначений для фіксації інформації про використання робочого часу працівників в розрізі підрозділу, табельного номера посади за днями місяця.

Табель відкривається на підприємстві за 2-3 дні до початку розрахункового періоду на підставі таблицю минулого місяця. Записи в таблиць здійснюються на підставі належним чином оформленим документом з обліку особового складу. Табелю заповнюється в частині іменного списку працюючих в порядку категорій працюючих.

Оперограма таблиця використання робочого часу наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Оперограма таблиця використання робочого часу

№ з/п	Операція	Виконавець			
		обліковець	керівник підрозділу	черговий прохідної	бухгалтер
1.	Заповнення основних реквізитів таблиця (дата, прізвище працівника, робочі дні у місяці)				
2.	Відмітка у журналі прохідної працівників про прихід на роботу				
3.	Перенесення даних з журналу прохідної в таблиць				
4.	Перевірка даних з графіком роботи працівників				
5.	Підтвердження інформації підписом				
6.	Здача таблиця в бухгалтерію				
7.	Логічна перевірка таблиця				
8.	Складання на основі таблиця розрахунково-платіжної відомості				

Табелю обліку використаного робочого часу ведеться на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» протягом місяця. На кінець місяця у таблиці по кожному працівнику підраховується та зазначається загальний календарний фонд робочого часу, кількість неявок по різних причинах, інші втрати, а також фактично відпрацьований час. Включення в таблиць і виключення з нього працівників здійснюються на підставі первинних документів по обліку кадрів. Повністю

оформлений табель з підписами зазначених осіб передається до бухгалтерії підприємства.

По закінченні місяця табель закривається, тобто в ньому підраховуються за кожним працівником: кількість днів явок на роботу, неявок із причин, кількість невідпрацьованих годин (запізнення, передчасний відхід з роботи, простої); загальна кількість відпрацьованих годин, у тому числі відрядні, нічні, переробка.

Обсяг виконаних робіт, відпрацьований час і нарахований заробіток на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» оформляють Нарядом на відрядну роботу (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Оперограма наряду на відрядну роботу

№ з/п	Операція	Виконавець				
		директор	нормувальник	робітник	головний інженер	бухгалтер
1.	Підготовка бланків і заповнення початкових реквізитів					
2.	Складання Наряду на відрядну роботу і визначення завдань, що підлягають виконанню					
3.	Перевірка правильності застосування норм і розцінок					
4.	Ознайомлення з Нарядом, прийняття завдань до виконання					
5.	Здача-приймання виконаних робіт					
6.	Затвердження Наряду на відрядну роботу					
7.	Передача Наряду в бухгалтерію					
8.	Перевірка правильності оформлення Наряду, нарахування оплати праці на його основі					
9.	Перенесення даних до реєстрів бухгалтерського обліку					

У Наряді на лицьовому боці вказують завдання, розряд роботи, норму часу і розцінку за одиницю робіт. На зворотному боці заповнюють табель, в

якому обліковується час, відпрацьований кожним працівником. Заробіток кожного члена бригади визначається в таблиці пропорційно до виконаних робіт, відпрацьованого часу, розряду робіт і встановлених розцінок.

Працівники підприємства, установи створюють і подають первинні документи, які відносяться до сфери їх діяльності, за графіком документообігу (Додаток Ш). Для цього кожному виконавцю видається витяг із графіка. У витязі наводиться перелік документів, що відносяться до функціональних обов'язків виконавця, терміни їх подання та підрозділи підприємства, установи, до яких передаються ці документи.

Контроль за дотриманням виконавцями графіка документообігу на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» здійснюється головним бухгалтером. Вимоги головного бухгалтера щодо порядку подання до бухгалтерії необхідних документів та відомостей є обов'язковими для усіх підрозділів і служб підприємства. Графік документообігу дозволяє оптимізувати шляхи обробки первинного

Витрати підприємства на оплату праці, які пов'язані з операційною діяльністю підприємства включаються до складу: виробничої собівартості (робіт, послуг); адміністративних витрат; витрат на збут; інших операційних витрат.

До виробничої собівартості (робіт, послуг) включаються прямі витрати на оплату праці, змінні та постійні розподілені загальновиробничі витрати. До складу прямих витрат на оплату праці включають: заробітна плата й інші витрати на трудові виплати працівникам, зайнятих у виробництві виконанні робіт або наданні послуг, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат. Такі витрати обліковуються по дебету рахунка 23 "Виробництво".

До загальновиробничих витрат належить заробітна плата апарату управління цехами, дільницями, оплата праці працівників, зайнятих удосконаленням технології та організації виробництва, поліпшення якості продукції, підвищенням її надійності; оплата праці загальновиробничого персоналу; оплата простоїв, браку, тощо. Накопичуються такі витрати по дебету рахунка 91 "Загальновиробничі витрати". Загальновиробничі витрати

поділяються на постійні й змінні. Змінні та розподілені постійні загальновиробничі витрати щомісяця списуються з кредиту рахунка 91 у дебет рахунка 23 “виробництво”. Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати списуються у дебет рахунка 90 “Собівартість реалізації”. До адміністративних витрат (рахунок 92) з оплати праці належать витрати на оплату праці апарату управління підприємства. До витрат на збут (рахунок 93) включають оплату праці та комісійну винагороду продавцям, торговельним агентам і іншим працівникам, які забезпечують збут продукції (товарів, робіт, послуг). До інших операційних витрат (рахунок 94) відносять виплати матеріальної допомоги робітникам і службовцям, вихідної допомоги, передбаченої чинним законодавством, оплати перших п’яти днів допомоги з тимчасової непрацездатності тощо.

Виплати, які не відносяться до фонду оплати праці, нараховують за кредитом 663 субрахунка в кореспонденції з рахунками 92, 93 і субрахунком 949. Якщо це допомога з тимчасової втрати працездатності за рахунок коштів фонду соціального страхування – субрахунком 652 “Розрахунки за соціальним страхуванням”. Утримання із заробітної плати працівників відображають за Д-т субрахунка 661 в кореспонденції з К-т субрахунків 657 “Єдиний соціальний внесок” і 641 “Розрахунки за податками” (податок з доходів фізичних осіб).

Господарські операції з обліку розрахунків з персоналом з оплати праці ТОВ«ВІННЕР СПЕЙС» за січень 2017 р. наведені в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Господарські операції з обліку витрат на оплати праці ТОВ«ВІННЕР СПЕЙС» за січень 2017 р.

№ з/п	Господарська операція	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1.	Нарахована заробітна плата адміністративному персоналу підприємства	92	661	75800,00
2.	Нарахована заробітна плата працівникам відділу збуту	93	661	41200,00
3.	Нарахована заробітна плата працівникам, зайнятим на будівництві	23	661	121000,00

На ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» практикувалась безтарифна система оплати праці, яка використовується для оплати праці працівників через різні види

коефіцієнтів з метою комплексної оцінки їхньої кваліфікації і результативності праці. Безтарифна система працівникам характеризується залежністю заробітку працівника від кінцевих результатів діяльності підприємства та оцінює не номінальну цінність працівника, а його реальний внесок в результати діяльності підприємства.

Системи стимулюючих і компенсаційних виплат необхідно включити до систем виплат, тому що вони за своєю суттю є частиною систем і форм виплат.

Узагальнимо вплив витрат на опату праці на фінансовий результат підприємства на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» рис. 2.2.

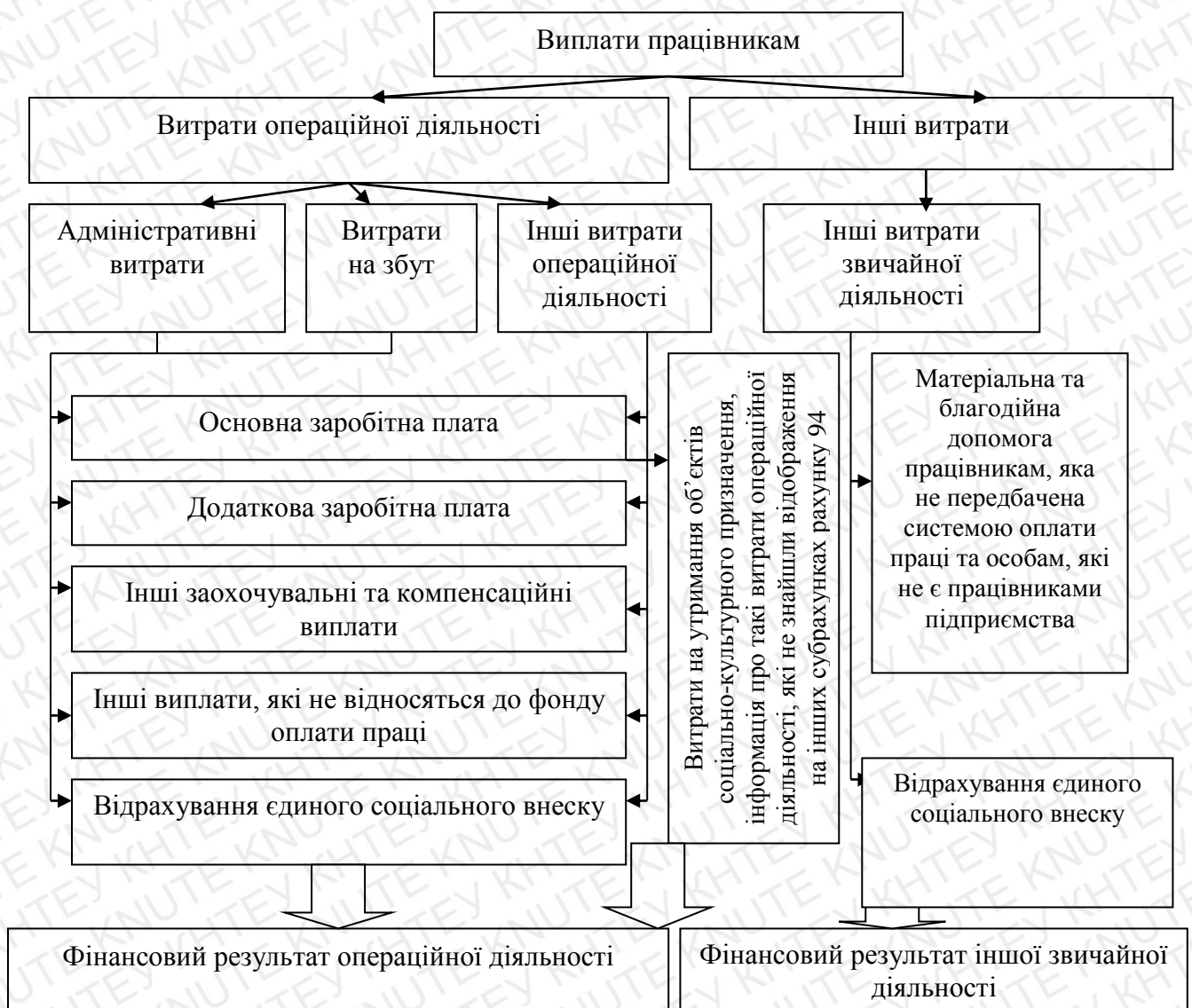

Рис. 2.2. Вплив витрат підприємства за видами діяльності на формування фінансових результатів ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

Саме від правильності використання рахунків обліку для відображення витрати на оплату праці за їх видами залежить правильність визначення суми

адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат, інших витрат, а також фінансових результатів від операційної та іншої звичайної діяльності.

2.2. Управлінський облік витрат на оплату праці

В сучасних умовах підприємства шукають шляхи зниження собівартості продукції, робіт та послуг. Особливо актуальним стає створення системи обліку на підприємстві, який стає одним з інструментів для зниження собівартості, в нашому дослідженні, виконаних робіт.

Саме управлінський облік охоплює всі стадії інформаційного потоку управлінського циклу, а саме: планування, вибір реалізації планів, інтерпретація результатів вимірів і узагальнення інформації для прийняття рішень.

Завданням управлінського обліку витрат на оплату праці ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» є встановлення обґрунтованості і правильності використання фонду оплати праці, виявлення непродуктивних витрат по заробітній платі, встановлення впливу витрат на оплату праці на собівартість будівельно - монтажних робіт.

Джерелами інформації для аналізу витрат на оплату праці служать дані бізнес- плану, ф.№1-ПВ «Звіт з праці», ф.№6-ПВ «Звіт про кількість працівників, їх якісний склад та професійне навчання», матеріали бухгалтерського та оперативного обліку .

При оцінці забезпеченості робітниками, службовцями та іншими категоріями необхідно виходити з того, що кожен структурний підрозділ повинен виконувати планове завдання по обсягу виробництва з меншою чисельністю персоналу, однак незабезпеченість працівниками викликає труднощі у виробничому процесі. Крім того, позитивними змінами вважається перевищення темпів зростання обсягу виробництва та фінансових результатів над чисельністю працюючих.

Аналіз використання фонду оплати праці всього виробничого персоналу та окремих категорій працівників ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» починають з

визначення абсолютного відхилення. Для цього порівнюють суму фактично нарахованої за звітний період заробітної плати з витратами на заробітну плату попереднього періоду. Окрім вивчення абсолютної суми відхилень від плану по фонду заробітної плати вивчають відносну зміну витрат на оплату праці в розрахунку на 1 тис. грн. обсягу будівельно-монтажних робіт.

Таблиця 2.5

Використання фонду оплати праці ТОВ«ВІННЕР СПЕЙС» за січень 2017

р.

в тис.грн.

Показники	Попередній період	Звітний період	Відхилення	
			сума	%
Обсяг будівельно-монтажних робіт за кошторисом вартості, тис. грн.	184456	198156	+13700	7,43
Фонд оплати праці працівників, зайнятих на будівництві в т.ч. у допоміжних виробництвах, тис. грн.	32291	33013	+722	2,23
У тому числі:				
- робітників	22244	19103	-3141	+14,12
- керівників	2377	6295	3918	+164,8
- спеціалістів	5983	6295	312	+5,2
- допоміжного персоналу	1687	1320	367	+21,75
Заробітна плата на 1000 грн. будівельно-монтажних робіт, грн.	175,06	166,60	-8,46	-4,8

Як видно з табл. 2.5, абсолютна перевитрата фонду заробітної плати виробничого персоналу склала 722 тис. грн., або 2,23 %. Перевитрата фонду заробітної плати допущена по всіх категоріях працівників, за винятком допоміжного персоналу, по фонду заробітної плати якого отримана економія в розмірі 367 тис. грн., або 21,75 %.

Абсолютна перевитрата фонду оплати праці не призводить до подорожчання собівартості в разі, якщо темпи зростання обсягу будівельно-монтажних робіт випереджають темпи зростання фонду заробітної плати, оскільки при цьому заробітна плата на 1000 гривню обсягу робіт знижується порівняно з попереднім періодом. Саме таке положення склалося в будівельній організації у 2018 році, заробітна плану на 1000 гривень робіт знизилася на 8,46 грн., або на 4,8%. У результаті випереджального зростання обсягу робіт була отримана відносна економія по фонду заробітної плати працівників у розмірі

167764 тис. грн. (8,46 x 198156000 : 100).

Економія або перевитрата по фонду заробітної плати всього персоналу за окремими категоріями працівників виникають під впливом двох факторів: зміни чисельності працівників та їх середньої заробітної плати (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Вплив чисельності працівників та їх середньої заробітної плати на фонд оплати праці

Показники	Попередній період	Звітний період	Відхилення (+, -)		
			всього	в тому числі за рахунок	
				обсяг БМР	кваліфікації працівника
Средньоспискова чисельність, чол.	284	225	-59		
Средньорічна зарплата 1 працівника, грн.	136528	140015	+3487		
Фонд оплати праці, тис. грн.	3202910	3300130	+10,2	+401	+321

Як видно з табл. 2.6, фонд оплати праці виробничого персоналу будівельної організації використаний з перевитратою на суму в 722 тис. грн., зменшення чисельності працівників на 59 осіб. До збільшення витрат на оплату праці призвело збільшення обсягів будівельно-монтажних робіт та покращення кваліфікації працівників. Збільшення середньої заробітної плати 1 працівника порівняно з попереднім періодом на 348 грн. призвело до зростання витрат на оплату праці на суму – 722 тис. грн.

На зміну середньорічної заробітної плати 1 працівника впливають використання робочого часу і середньогодинна заробітна плата 1 працівника. Фонд заробітної плати аналізується за категоріями персоналу і видами виплат. Розглянемо методику його проведення на прикладі аналізу фонду заробітної плати робітників, зайнятих на будівельно – монтажних роботах і в підсобних виробництвах, склад якого представлений в табл. 2.7.

По фонду оплати праці робітників перевищення витрат в порівнянні з планом склала 722 тис. грн.. Збільшення витрат на оплату праці робітникам мало місце за п'ятьма видами оплати праці. Найбільш значні суми перевищення були допущені з таких видів виплат, як оплата за відрядними розцінками (на

650,9 тис. грн.), оплата за тарифними ставками (253,6 тис. грн.). Серйозним недоліком діяльності будівельної організації є наявність доплат за понаднормові години роботи та оплата простоїв, які у звітному році склали відповідно 208 тис. грн. і 118,8 тис. грн., що відповідає майже 1 % (0,36 + 0,63) фонду заробітної плати робітників.

Таблиця 2.6

Динаміка складу і структура фонду оплати праці робітників

Види виплат заробітної праці	Попередній період		Звітний період		Відхилення від плану (+, -)	
	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7
Оплата за відрядними розцінками	18925,8	58,61	19576,7	59,3	+650,9	+0,69
Премії відрядникам	523,1	1,62	544,7	1,65	+21,6	+0,03
Оплата за тарифними ставками	7795,0	24,14	8048,6	24,38	+253,6	+0,24
Премії погодинникам	594,2	1,84	604,2	1,83	+10	-0,01
Доплати за понаднормові години роботи	X	X	208,0	0,63	+208,0	+0,63
Оплата цілоденних простоїв і годин внутрішньозмінного простою	X	X	118,8	0,36	+118,8	+0,36
Оплата основних і додаткових відпусток	2783,5	8,62	2829,2	8,57	+45,7	-0,05
Інші види виплат по заробітній платі	1669,4	5,17	1082,8	3,28	-586,6	-1,89
Всього	322910,0	100,0	330130,0	100,0	+722	X

По фонду оплати праці робітників перевищення витрат в порівнянні з планом склала 722 тис. грн. (33013 – 32291). Збільшення витрат на оплату праці робітникам мало місце за п'ятьма видами оплати праці. Найбільш значні суми перевищення були допущені з таких видів виплат, як оплата за відрядними розцінками (на 650,9 тис. грн.), оплата за тарифними ставками (253,6 тис. грн.). Серйозним недоліком діяльності будівельної організації є наявність доплат за понаднормові години роботи та оплата простоїв, які у звітному році склали відповідно 208 тис. грн. і 118,8 тис. грн., що відповідає майже 1 % (0,36 + 0,63) фонду заробітної плати робітників.

ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» виконує загальнобудівельні та спеціалізовані

будівельні роботи, ремонт будівельних об'єктів, їх розширення і реконструкції. Саме тому необхідно визначати витрати, понесені під час будівельних робіт у вигляді витрат на оплату праці.

З урахуванням циклів будівельних робіт ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» відкриває субрахунки до рахунку 23 (рис. 2.3).

Для обліку витрат на будівництво призначений субрахунок 1 «Основне виробництво», на якому в розрізі об'єктів будівництва групують витрати за окремими елементами і статтями, включаючи прямі матеріальні витрати, оплату праці, інші прямі і загальновиробничі витрати

Рис. 2.3. Субрахунки та аналітичні рахунки до рахунку 23 «Виробництво» ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

Відображення витрат ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» у бухгалтерському обліку регулюється П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 18 «Будівельні контракти» та Методичними рекомендаціями з формування собівартості будівельно-монтажних робіт від 31.12.2010 №573.

Із зростанням масштабів будівництва дедалі актуальнішими стають питання вдосконалення нормування і регулювання витрат на оплату праці. Облік витрат на підприємстві має розвиватися так, щоб не тільки вірогідно

визначати витрати, а й повніше контролювати використання ресурсів, попереджаючи виникнення невикористаних витрат.

Такий склад рахунків забезпечує детальніше врахування різних виплат працівникам ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» та дозволяє деталізувати інформацію під час формування бухгалтерських проведення.

Оскільки витрати праці не є однорідними, з метою контролю вони групуються наступним чином: за видами на основну і додаткову працю; за елементами – погодинну, відрядну, преміальну, оплату простоїв; за складом працівників – за списком, штатні, сумісники, за контрактами підряду; за категоріями працівників – робітники, службовці, в т.ч. керівники.

На основі наведеного групування здійснюється контроль використання праці та її оплати як загалом по підприємству, так і в окремих центрах відповідальності. У той же час слід зазначити, що цю класифікацію витрат праці та її оплати використовують також у фінансовому обліку насамперед для складання статистичної звітності.

В ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» формально діє нормативний облік виробництва, який передбачає складання попередньої калькуляції нормативної собівартості, організацію обліку змін діючих норм для коригування нормативної собівартості на початок наступного місяця, документування фактичних витрат протягом місяця з підрозділом їх на витрати по нормах і відхилення від норм, встановлення причин виявлених відхилень від норм, визначення фактичної собівартості виконаних робіт як алгебраїчної суми нормативної собівартості, відхилень від норм і змін норм (рис. 2.4).

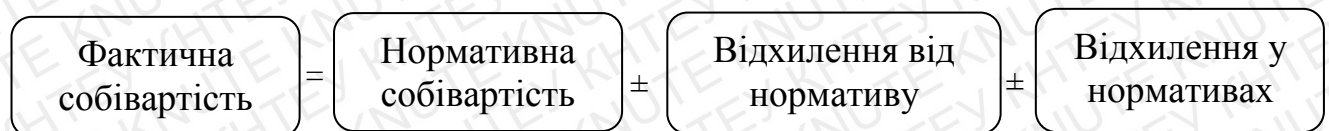

Рис. 2.4. Порядок визначення фактичної собівартості за системою обліку нормативних витрат на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

На наш погляд в організації обліку відхилень від норм ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» на всіх етапах виробництва від моменту виявлення і реєстрації до включення до собівартості необхідно вирішити ряд методичних і

організаційних питань: добір облікових номенклатур (місць, видів, причин відхилень, винуватців); організація документування відхилень; поточний облік відхилень; розрахунок частки відхилень у собівартості калькуляційної одиниці.

Специфіка технологічного процесу на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» зумовлює реальну можливість виникнення відхилень на всіх стадіях виробництва. Відхилення у витратах на оплату праці і відрахуваннях на соціальні заходи можуть свідчити про недоліки політики управління персоналом. Тому відповідно аналітичний облік відхилень від норм повинен вестись за місцями виникнення (центрами відповідальності), причинами і винуватцями, за видами робіт, що виконуються. Відхилення від норм і зміни норм розподіляють між і завершеним будівництвом та залишками незавершеного виробництва.

Тому, крім групування оплати праці за ознакою її включення у собівартість (робіт, послуг) на затрати оплати праці працівників, безпосередньо зайнятих у виробничому процесі, та виплати стимулюючого характеру (перші складаються з оплати праці за відрядними нормами та розцінками, а другі – з надбавок за якість роботи й високу майстерність, за стаж роботи, винагороди за вислугу років, премії), в управлінському обліку контроль здійснюється за рядом інших ознак.

Зокрема, використовуються дані про витрати, пов'язані з оплатою простоїв, усуненням браку продукції за відсутності винних у цьому, доплати за відхилення від нормальних умов роботи, за роботу в нічний час, за понаднормові роботи, переміщення на іншу нижчеоплачувану роботу, що не відповідає кваліфікації робітника.

Недостатня ефективність управління витратами на оплату праці на підприємстві, відбувається через те, що система оплати праці слабо пов'язана з управлінням будівництвом. Найчастіше планування витратами на оплату праці необґрунтовано ведеться за окремими встановленими нормативами, незалежно від того, наскільки економічно виправданий в даній конкретній ситуації.

Застосування економіко-математичних прийомів аналізу витратами на оплату праці практично не відбувається. Не вивченими і мало застосовуваними залишаються методи з погляду можливостей інтеграції управлінського і бухгалтерського обліку у сфері обліку витратами на оплату праці.

2.3. Формування звітності по витратам на оплату праці

Фінансова звітність ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» складається з балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал, приміток до звітності та додатку до приміток до річної фінансової звітності. Джерелом інформації про витрати оплати праці для користувачів є баланс підприємства, звіт про фінансові результати та звіт про рух грошових коштів.

Наступним видом зовнішньої звітності є статистична звітність, яку подають юридичні особи, які займаються підприємницькою діяльністю для проведення державних статистичних спостережень та розрахунку макроекономічних показників.

Джерелом інформації для статистичної звітності є дані фінансового обліку. Однак незважаючи на те, що фінансовий облік є інформаційною базою для статистичної звітності, так само як і для фінансової, між ними існують суттєві відмінності. Так, фінансова звітність характеризує склад власності підприємства, взаємовідносини з іншими підприємствами і організаціями, з фінансовими і банківськими установами, а також його фінансові результати. Такий підхід до формування фінансової звітності пов'язаний з тим, що фінансовий облік розглядає підприємство як самостійний об'єкт. Отже звітність є специфічною формою отримання інформації в процесі реалізації управлінських функцій. У сфері витрат на оплату праці звітність відображає динаміку трудових показників та результативність процесу управління працею на підприємстві [, с. 312].

Основні види статистичної звітності, періодичність та терміни подання розглянуто в таблиці 2.7.

Всі перераховані звіти підприємства подають до управління статистики. Ці, а також інші звіти подаються підприємствами для здійснення оперативного управління до органу, до сфери управління якого належать (за його вказівкою).

Таблиця 2.7

Основні форми статистичної звітності по праці

Назва форми	Періодичність	Термін подання	Хто звітує	Нормативні акти
1	2	3	4	5
Форма №1-ПВ "Звіт з праці"	місячна	не пізніше 7 числа після звітного періоду	підприємства, установи, організації (крім малих підприємств, визначених за статистичним цензом)	Накази Державного комітету статистики №5 від 13.01.2004; №472 від 11.09.2004; № 236 від 12.08.2005
Форма №1-ПВ "Звіт про стан умов праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці"	річна	не пізніше 31 січня	підприємства(організації)	Наказ Державного комітету статистики України від 5 жовтня 2004 року N 542
Форма №3-ПН «Звіт про наявність вільних робочих місць та потребу в працівниках»	Поштова-місячна	28 числа	підприємства, установи, організації	Наказ Державного комітету статистики України від 06.07.98 №244
Форма №4-ПВ «Звіт про виконання норм виробітку і стан нормування праці»	річна	9 грудня	промисловими підприємствами, будівельними організаціями, транспорту, радгоспами та іншими	Наказ Державного комітету статистики України від 26.09.96 №283
Форма №7-тнв «Звіт про травматизм на виробництві»	річна	25 січня	Юридичні особи незалежно від форм власності	Наказ Державного комітету статистики України від 14.08.2002 № 309

Джерело: власна розробка

На ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» роботу зі складання і своєчасного подання звітів з витрат на оплату праці.

Форма статистичної звітності №1-ПВ «Звіт з праці» складається за даними первинної звітності та бухгалтерського обліку у відповідності з платіжними документами, за якими працівникам були здійснені нарахування та проведені розрахунки по заробітній платі.

Форма «Звіт про використання робочого часу» термінова-піврічна (зведена) складається багатогалузевими підприємствами. Підставою для складання цієї форми є документи первинного обліку: накази, таблиці обліку, довідки та інші офіційні документи, що підтверджують неявки на роботу.

Дані зі стандартних обов'язкових форм державної статистичної звітності можна використовувати для проведення аналізу фінансового стану підприємства, а також дослідження кількісних залежностей фінансових аналітичних показників на макрорівні.

Зовнішньою звітністю також є Податкова звітність, яка відображає стан зобов'язань підприємства за нарахуванням та сплатою податків і зборів, передбачених законодавством. Цей вид звітності складається на основі даних фінансового обліку, з наступним коригуванням відповідно до податкового законодавства. Так, дані з обліку витрат на оплату праці та законодавство про працю є вихідною базою при складанні форми ДФ «Податковий розрахунок сум, доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку».

Соціальна звітність включає звітності, які подаються у Пенсійний фонд.

Важливою з точки зору економічного інтересу для підприємства є внутрішня звітність, яка містить оперативну інформацію для оперативних, і стратегічних потреб управлінського персоналу при прийнятті обґрунтованих рішень. Дана звітність є основою при плануванні, прогнозуванні, управлінні та контролю діяльності підприємства і тому виконує відповідні функції.

За змістом, внутрішня звітність стосовно витрат на оплату може бути різноманітною.

Висновок до розділу 2

На підставі проведеного дослідження організації обліку витрат на оплату праці на підприємстві ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» сформульовано такі висновки і рекомендації:

Важливим питанням в обліку витрат на оплату праці є розробка методики обліку розрахунків із заробітної плати, яка залежить, насамперед, від положень відображених у трудових угодах, контрактах та обліковій політиці підприємства.

Управлінський облік витрат на оплату праці організувати на базі нормативного методу обліку витрат праці. Його впровадженню сприяють специфіка будівництва. З урахуванням циклів будівельних робіт ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» відкриває субрахунки до рахунку 23 «Виробництво», де однією із складових є витрати на оплату праці. Також витрати на оплату праці обліковуються на рахунках 9 класу, Відображення витрат ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» у бухгалтерському обліку регулюється П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 18 «Будівельні контракти» та Методичними рекомендаціями з формування собівартості будівельно-монтажних робіт.

Формування звітності по витратам на оплату праці знаходить своє відображення у фінансовій, статистичній, податковій, соціальній та внутрішній звітності.

На основі складання звітності з праці здійснюється прийняття оперативних та розробка перспективних рішень щодо кадрових змін на підприємстві, змін у чисельності та складі персоналу, показниках продуктивності праці, мотивації праці в організації, соціально-економічного розвитку трудового колективу.

Дослідивши особливості організації обліку витрат з оплати праці працівникам на основі застосування сучасних інформаційних систем на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС», було з'ясовано, що на підприємстві бухгалтерський облік розрахунків з оплати праці здійснюється із застосуванням бухгалтерської програми «БЕСТ ЗАРПЛАТА».

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ НА ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку витрат на оплату праці

Основні особливості обліку витрат на оплату праці на підприємстві повинні знайти своє відображення в обліковий політиці підприємства. Як показують наші дослідження формування облікової політики підприємства щодо витрат на оплату праці вченими економістами досліджуються рідко. Вони тільки згадувались в контексті витрат підприємства, а не відокремлено. Це пов'язано насамперед з високим рівнем регламентації оплати праці як об'єкта фінансового обліку. Однак слід відмітити, що оплата праці є об'єктом управлінського обліку, тому важливо дослідити фактори впливу при формуванні облікової політики щодо витрат на оплату праці.

В нормативних документах зазначено, що важливим завданням облікової політики підприємства є забезпечення організації обліку на підприємстві, а саме організаційного (відображає порядок організації роботи облікового апарату, методичного (вибрані способи обліку об'єктів), і технічного (реалізацію цих способів в документообороті, облікових регістрах тощо).

Тому у методичній частині облікової політики ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» необхідно вказати: системи і форми оплати праці, що застосовуються на підприємстві; перелік робіт, які підлягають нормуванню; порядок визнання нарахованої суми виплат за поточними зобов'язаннями; порядок нарахування виплат за невідпрацьований час, премій та інших заохочувальних виплат; варіант обліку витрат (з використанням рахунків всіх класів (0-9); з використанням рахунків всіх класів, крім рахунків класу 8 „Витрати за елементами”; з використанням рахунків всіх класів, крім рахунків класу 9 „Витрати діяльності”) перелік об'єктів витрат та об'єктів калькулювання тощо.

Щодо технічного аспекту облікової політики ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» щодо витрат на оплату праці повинен передбачити такі складові: робочий план рахунків в розрізі центрів витрат та сфер відповідальності; форми первинних документів за розрахунками з оплати праці; облікові регістри; графік

документообороту; технологію обробки облікової інформації; склад, порядок і строки подання внутрішньої звітності; порядок проведення інвентаризації зобов'язань з оплати праці тощо.

Отже на формування облікової політики ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» щодо витрат на оплату праці мають вплив зовнішні фактори, як на об'єкт фінансового обліку, а як на об'єкт управлінського обліку – внутрішні. Варто відмітити, що ці фактори є важливим моментом при формуванні облікової політики підприємства, оскільки практика свідчить про збільшення питомої ваги витрат на оплату праці в структурі витрат підприємства.

Як показують наші дослідження, на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» існує проблема дублювання бухгалтерського та оперативно-технічного документообігу, тобто інформаційних потоків, необхідних керівникам операційних підрозділів для планування і регулювання доручених їм операцій. Можливість використання сучасних інформаційних технологій, які дають можливість на базі одних первинних документів групувати інформацію у різних розрізах, необхідних для виконання тих чи інших функцій управління, дозволяє знизити або ліквідувати дублювання оперативно-технічного та бухгалтерського документообігу.

Управління витратами на оплату праці на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС», слід здійснювати при споживанні ресурсів, тобто там, де здійснюється виробничий процес або його обслуговування. У зв'язку з цим важливу роль відіграють такі об'єкти формування обліку витрат на оплату праці, як місця виникнення витрат, центри витрат і центри відповідальності.

До місць виникнення витрат належать структурні підрозділи підприємства, які здійснюють нормування, планування, облік, контроль і управління витратами на оплату праці. Вважається, що місця виникнення витрат є об'єктами аналітичного обліку і були введені з метою підвищення точності калькуляції собівартості. Центри витрат, що з'явилися пізніше, стали первинним осередком для здійснення контролю в підрозділах. Щодо процесу виробництва їх можна класифікувати на виробничі, обслуговувані і умовні (рис. 2.5). Центри витрат можуть збігатися з організаційною одиницею або бути

Рис. 3.1. Класифікація центрів витрат на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»

підрозділом, що входить до складу цієї одиниці. В основу виділення витрат покладена єдність використання устаткування, виконуваних операцій або функцій. Слід зазначити, що ступінь деталізації центрів витрат залежить від трудомісткості бухгалтерського обліку й можливої ефективності використання отримуваної інформації.

Бригадири несуть відповідальність перед керівником будівельної дільниці відповідно до виконуваних бригадою функціональних обов'язків.

Начальники територіально розрізаних будівельних дільниць, які, в свою чергу, отримують завдання від виробничо-технічного відділу та звітують за виконання завдань і відбувається формування первинних даних про витрати по кожній будівельній дільниці у розрізі бригад, контролюються такі важливі показники діяльності, як обсяги виконуваних робіт в натуральному і вартісному вимірах, економія матеріалів, продуктивність праці.

Будівельна дільниця є структурним підрозділом, на базі якого можна сформувати центр витрат, який очолює начальник ділянки (виконавець робіт), що несе відповідальність за витрати ділянки. В середині структурного центру

відповідальності виділяються центри відповідальності за факторами (майстри, обліковці, табельники, нормувальники).

Відзначимо, що витрати є об'єктом обліку і контролю кожного із виділених центрів, а дані про них накопичуються і узагальнюються поступово: в центрах більш високих рівнів ієрархічної системи акумулюються первинні витрати даного рівня та підсумкові дані підзвітного центру нижчого рівня.

Економічний ефект від впровадження інформаційних технологій може полягати у покращенні фінансово-економічних показників діяльності підприємства, посиленні контрольно-аналітичної функції управління, скорочення часу на економічну обробку та інтерпретацію облікової та іншої інформації, оптимізації чисельності персоналу, підвищенні продуктивності праці адміністративного персоналу, можливості економічного обґрунтування складних проектів тощо.

Проте, чим вищий рівень впроваджуваної управлінської автоматизованої системи, тим вищий економічний ефект, тим швидше покриваються витрати, пов'язані з її впровадженням (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Графік співвідношення економічного ефекту впровадження автоматизованої управлінської системи та витрат на її впровадження

Тому для середніх та великих підприємств актуальним є використання готових програмних продуктів, що включають відповідні умови для організації

обліку неповної собівартості, контролю відхилень витрат та використання облікових потоків для прийняття рішення. Або доповнення функціонуючої на підприємстві облікової інформаційної системи відповідним контуром

3.2. Удосконалення обліку витрат на оплату праці за умов застосування інформаційних систем і технологій

Автоматизована система обліку оплати праці може функціонувати як окрема система для розв'язання задач тільки цієї ділянки обліку, як складова комплексної автоматизованої облікової системи або ж як складова інтегрованої автоматизованої системи управління підприємством.

На вітчизняному ринку програмного забезпечення для ведення обліку оплати праці та складання звітності пропонується багато програм різних виробників. Найбільш розповсюдженими програмними продуктами з автоматизації обліку праці та її оплати на території України є програми таких розробників як «1С», «ПАРУС-Підприємство», «Галактика», «БЕСТ ЗВІТ».

Найбільш прийнятною для комплексного ведення обліку на ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» є впровадження програмного продукту «1С: Підприємство 8». Цей програмний продукт, який пропонується містить конфігурацію «1С: Зарплата і Управління персоналом 8 для України» і забезпечує: планування потреби у персоналі; управління атестацією, навчанням та фінансовою мотивацією працівників; ефективне планування зайнятості персоналу; ведення обліку кадрів і аналіз кадрового складу; ведення штатного розпису підприємства; розрахунок заробітної плати персоналу; розрахунок регламентованих законодавством податків, утримань із заробітної плати та нарахувань на фонд оплати праці; автоматизацію розрахунку нарахувань та утримань за будь-якими алгоритмами; відображення нарахованої заробітної плати і податків у складі витрат підприємства; управління грошовими розрахунками з персоналом, включаючи депонування; проведення розрахунків «заднім» числом; формування розрахункових листків будь-якого виду; розрахунки як індивідуальних, так і групових нарахувань типу бригадних нарядів; формування платіжних відомостей з впорядкуванням інформації за різними

критеріями шляхом розподілу її за категоріями, підрозділами та іншими ознаками; розрахунок листків непрацездатності, відпусток, оплати по середньому заробітку на основі даних за попередні розрахункові періоди; повний розрахунок зарплати як по місячному, так і по тижневому циклу; формування стандартних звітів для податкової інспекції і позабюджетних фондів; отримання статистичної інформації по працівниках підприємства; фіксацію кадрових переміщень працівників і їх просуванням по службі із створенням відповідних звітів тощо [16].

Можна виокремити наступні переваги версії «1С: Зарплата і Управління персоналом 8 для України» в порівнянні із попередніми: ведення обліку декількох організацій в єдиній інформаційній базі. Організації можуть використовувати спільні списки фізичних осіб, класифікатори аналітичної інформації; ведення не тільки регламентованого обліку нарахувань, а й управлінського обліку оплати праці: стимулюючих надбавок і бонусів. Підтримуються індивідуальні, зведені індивідуальні і «гнучкі» графіки роботи; детальні чи зведені графіки роботи; оплата погодинних невиходів.[16].

Необхідно зазначити, що бухгалтер самостійно може коригувати Робочий план рахунків, додаючи до нього нові рахунки і субрахунки або видаляючи непотрібні. Перевагою «1С: Зарплата і Управління Персоналом для України» є те, що вона дозволяє автоматизувати облік праці та її оплати на підприємствах з різними формами оплати праці (погодинною, відрядною, акордною, за договорами цивільно-правового характеру тощо), із широким списком доплат і утримань, та навіть просто з великою кількістю працівників.

Так, для виробничого підприємства, яке використовують в своїй діяльності програму електронного документування «1С: Документообіг 8 для України», можна розв'язати найважливіше для будь-якого підприємства завдання – підвищення ефективності роботи співробітників.

Розрахунок заробітної плати в програмі включає: документи з нарахування зарплати; нарахування зарплати; первинні документи (лікарняні листи, нарахування відпустки працівникам організації, виплата за середнім

заробітком, невиходи та одноразові виплати, виконавчий лист); перерахунок зарплати організації; введення початкових залишків по зарплаті та інше.

«1С: Зарплата і Управління Персоналом для України» призначена для комплексної автоматизації розрахунку виплат працівникам, заробітної плати і реалізації кадрової політики підприємств а також витрат на оплату праці. В ній враховані вимоги законодавства, практика роботи підприємств, а також тенденції розвитку підходів до мотивації і управління персоналом. Прикладне рішення може успішно застосовуватися в службах управління персоналом і бухгалтеріях підприємств, а також в інших підрозділах, зацікавлених в ефективній організації роботи співробітників (рис.3.3)

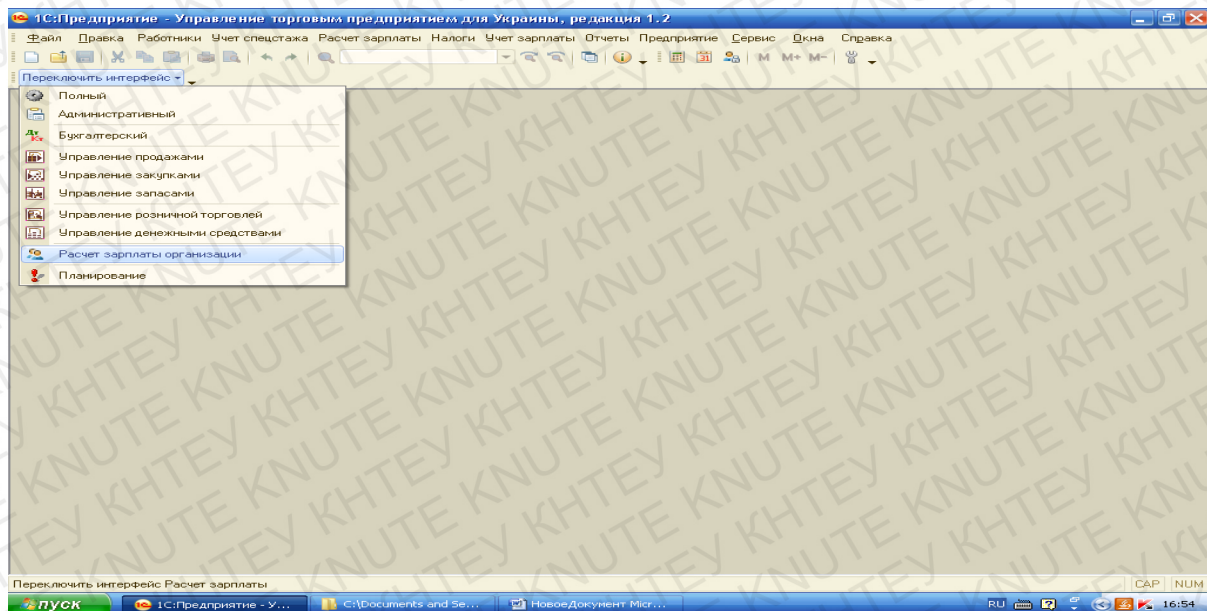

Рис.3.3. Поєднання модулів в «1С: підприємство – 8.2»

В програмі паралельно ведуться два види обліку: управлінський і регламентований (бухгалтерський). Управлінський облік ведеться по підприємству в цілому, а регламентований (бухгалтерський) – окремо для кожного підрозділу. користувачу інформацію в довільних розрізах.

Нарахування оплати праці відбувається у документі «Нарахування зарплати працівникам організації», який знаходиться у верхньому меню «Документи». Даний первиний документ складається з таких закладок як «нарахування», «внески», «податок з доходів фізичних осіб», «утримання», «внески ФОП», «відображення в регламентованому обліку», «відображення в

управлінському обліку», «розрахунковий листок». Даний документ значно відрізняється від звичної ручної форми нарахувань винагород працівникам. Закладка «Нарахування» включає перелік співробітників, вид розрахунку, період за який нараховується заробітна плата чи премія, а також результат, тобто загальну суму нарахувань (рис.3.4).

Місяць нарахування	Організація	Розділ	Сума	Оплатено дня	Оплатено год
Вид розрахунку					
01.01.2015 0:00:00					
Текст					
1. Начислено					
Сума по дням			79 046,48	228	
Індексація зарплати			39 523,24	228	
3. Удержано			36 650,00	228	
Удержані по юр. лицу проценты до предела			7 730,73		
Удержані по юр. лицу физ. лицам до предела					
Питомый оборот					
ПДФО			5 715,04		
Вильясний збір			592,05		
ЕСВ (оплата трудя)			1 422,84		
ЕСВ (больничные)					
5. Сальдо			31 792,51		
Долг за организацией на конец месяца			31 792,51		

Рис.3.4. Зведення нарахувань та утримань в програмі «1С: підприємство – 8.2»

Одним з найінформативніших документів щодо винагород працівникам в програмі «1С: Підприємство – конфігурація 8.2» є Розрахунковий лист працівника, який складається щомісяця і показує всі нарахування за певним співробітником. Також, в данному документі відображається інформація про утримання з суми винагород єдиного соціального внеску, податку на доходи фізичних осіб та військового податку. Працівник може ознайомитися з даним документом і перевірити суму винагород до виплати самостійно.

Загальну інформацію за нарахуваннями та утриманнями з винагород працівникам за всіма співробітникам можна отримати в закладці з верхнього

меню «Звіти», де необхідно обрати «Звід нарахувань та утримань по організації».

Більш детальну інформацію з нарахувань за кожним співробітником надає Розрахункова-платіжна відомість (зведена) за формою П-7 або довільної форми

Аналізуючи всі вищезазначені первинні документи з обліку витрат на оплату праці «1 С: підприємство – конфігурації 8.2.», необхідно зазначити, про присутність відповідності документам у комп'ютерній програмі і П(С)БО 16. Позитивним моментом є те, що бухгалтер має змогу самостійно вносити зміни майже до всіх документів, які формуються в програмі «1С: підприємство».

Висновок до розділу 3

Встановлено, що важливими факторами які визначають облікову політику підприємства є організаційний (відображає порядок організації роботи облікового апарату, методичний (дозволяє вибрати способи обліку об'єктів), і технічний (реалізацію цих способів в документообороті, облікових регістрах тощо).

На формування облікової політики ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» щодо витрат на оплату праці мають вплив зовнішні фактори, як на об'єкт фінансового обліку, а як на об'єкт управлінського обліку – внутрішні. Варто відмітити, що ці фактори є важливим моментом при формуванні облікової політики підприємства, оскільки практика свідчить про збільшення питомої ваги витрат на оплату праці в структурі витрат підприємства.

Основні аспекти обліку витрат на оплату праці на підприємстві пов'язані насамперед з високим рівнем регламентації оплати праці як об'єкта фінансового обліку.

ВИСНОВКИ

Результатом випускної кваліфікаційної роботи є теоретичне узагальнення та формування рекомендацій щодо організації і методики обліку витрат на оплату праці на підприємстві ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС». Це дало змогу обґрунтувати наступні висновки

Як економічну категорію витрати на оплату праці потрібно розглядати з позиції держави, працівника та працедавця. Для держави – оплата праці є інструментом, за допомогою якого вона регулює попит і пропозицію на кваліфікацію працівника. Для працівника – оплата праці – це складова доходу, який отримує від працедавця за реалізовану здатність до праці. Для працедавця – заробітна плата – це складова витрат на оплату праці, які він витрачає на використання тих знань, навичок, умінь працівника, які приносять йому економічні вигоди.

Регулювання обліку оплати праці в Україні здійснюється рядом нормативно-правових актів. Вони мають різну юридичну силу, відповідно до якої їх можна розподілити по рівнях (конституційний, законодавчий, нормативний, методичний, організаційно-розпорядчий), утворюючи при цьому в своїй сукупності систему нормативно-правового забезпечення обліку оплати праці в Україні. Тому ця система повинна формуватися таким чином, щоб, по-перше, виключалися суперечності нормативно-правових документів між собою як по горизонталі, так і по вертикалі; по-друге, документи нижчого рівня повинні конкретизувати і розвивати окремі положення законодавчих актів і нормативних документів вищого рівня. Поряд з домінуючим прямим державним регулюванням оплати праці, відносини працівника і працедавця можуть регулюватись в договірному порядку (колективному та індивідуальному).

На підставі проведеного дослідження організації та методики обліку витрат на оплату праці на підприємстві ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» сформульовано такі висновки і рекомендації:

Важливим питанням в обліку витрат на оплату праці є розробка методики обліку розрахунків із заробітної плати, яка залежить, насамперед, від

положень відображених у колективному договорі (трудовій угоді, контракті) та обліковій політиці підприємства.

Дослідження сутності облікової політики щодо витрат на оплату праці та факторів впливу на її формування дозволив зробити висновок, що на оплату праці як на об'єкт фінансового обліку в значній мірі мають вплив зовнішні фактори, а як на об'єкт управлінського обліку – внутрішні. Врахування цих факторів є важливим моментом при формуванні облікової політики підприємства, оскільки у світовій і вітчизняній практиці має місце тенденція збільшення питомої ваги витрат на оплату праці в структурі витрат підприємства. Облік витрат на оплату праці найраціональніше організувати на базі нормативного методу обліку витрат праці. Його впровадженню сприяють специфіка будівництва. З урахуванням циклів будівельних робіт ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» відкриває субрахунки до рахунку 23 «Виробництво», де однією із складових є витрати на оплату праці. Також витрати на оплату праці обліковуються на рахунках 9 класу, Відображення витрат ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» у бухгалтерському обліку регулюється П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 18 «Будівельні контракти» та Методичними рекомендаціями з формування собівартості будівельно-монтажних робіт.

Формування звітності по витратам на оплату праці знаходить своє відображення у фінансовій, статистичній, податковій, соціальній та внутрішній

Діяльність організацій будівельної галузі регулюється й іншими нормативно-правовими актами: Цивільним Кодексом, Господарським Кодексом, національними стандартами бухгалтерського обліку, міжнародними стандартами фінансової звітності, Законом України «Про будівельні норми», Законом України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» та іншими, які суттєво змінюють системи стандартизації, технічного регулювання, оподаткування діяльності будівельних підприємств тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва [Текст] : монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 384 с.
2. Будько О.В. Фінансовий облік: навч. посіб. для студ. ВНЗ / О.В. Будько. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2013. – 492 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підруч. – 2-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ЖТІ, 2013. – 640 с.
4. Гейер Е.С. Міжнародні стандарти фінансової звітності: навч. посіб. для студ. спец. «Облік і аудит» / Е.С. Гейер, О.А. Наумчук. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2012. – 283 с.
5. Голов С. Бухгалтерський облік: від рахівництва до інтегрованої інформаційної системи / С.Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – №5. – С. 9-17.
6. Голов С. МСФЗ в Україні: шляхом спроб та помилок / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – №3. – С. 3-12.
7. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. Практичний посібник. – К.: Лібра, 2014. – 880 с.
8. Горицкая Н. Применение МСФО в Украине [Электронный ресурс] / Н.Горицкая. –URL: [http:// zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр) / Горицкая Н. http://www.gaap.ru/biblio/gaap-ias/compare_rus2/133.asp
9. Грачова Р. Розрахунки з персоналом з оплати праці і не тільки URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр> / Р. Грачова // Дебет-Кредит. – URL: <http://www.dtkk.com.ua>
10. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для ВНЗ / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 424 с.
11. Досвід мотивації праці у розвинутих країнах світу URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр> // Аграрний сектор України.

Економіка. – URL: <http://www.agroua.net/economics/documents/category-82/doc-242/>

12. Жадько К. С. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях : [навч. посіб.] / К. С. Жадько, В. В. Семенюта, Л. Ш. Олійник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 112 с.

13. Жиглей І.В. Облікове забезпечення заходів, пов'язаних з підвищенням мотивації праці, в світлі П(с)БО 26 «Виплати працівникам» URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр> / І.В. Жиглей // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1783/1/12.pdf>

14. Задорожний З.В. Внутрішньогосподарський облік в будівництві. Монографія. / З.В. Задорожний. – Тернопіль: Економічна думка. – 2006. – 336 с.

15. Закон України від 10.12.1971 №322-VIII. URL: від від 10.12.1971 №322-VIII <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

16. Захорчук В.В. Облік Економічної Діяльності URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр> / В.В. Захорчук – Режим доступу: http://lubbook.net/book_428_glava_13_17.

17. Информационные системы в экономике: [учебник для студентов вузов, обучающихся по специальностям «Финансы и кредит», «Бухгалтерский учет, анализ и аудит»] / Г.Н. Исаев. – М.: Омега-Л, 2014. – 462 с. : ил., табл.

18. Кесарчук Г.С. Удосконалення організації обліку розрахунків за виплатами працівникам / Г.С. Кесарчук // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер.: Економіка. – 2013. – Вип.4. – С. 240-246.

19. Кодекс законів про працю України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>

20. Колот А.М. Зарубіжний досвід матеріального стимулювання персоналу / А.М. Колот // Україна: аспекти праці. – 2016. – № 1. – С. 16-21.

21. Конституція України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>

22. Концептуальна основа фінансової звітності –Режим доступу:
URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>
URL:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009.
23. Красноперова О.Л. Учетная политика организаций на 2004 год / О.А. Красноперова. – М.: ЗАО “Издательский Дом Главбух”, 2003. – 240 с.
24. Криворотько І.О. Дослідження зарубіжного досвіду мотивації персоналу для використання в українських умовах
URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр> / І.О. Криворотько // Серія: Економіка та підприємництво. – URL:http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN
25. Крутова А.С. Облік праці та її оплати в інформаційній системі підприємства торгівлі / А.С. Крутова, О.О. Нестеренко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. – Житомир : ЖДТУ, 2015. – Випуск 2 (32).– С. 174-187.
26. Кужельний М. Теоретичні аспекти бухгалтерського обліку / М.Кужельний // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015.–№8-9.–С.45-49.
27. Кузнєцова С. Методологічні основи трансформації бухгалтерського обліку як напряму розвитку інформатизації суспільства / С.Кузнєцова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – №7. – С.23-27.
28. Куцик П. Розвиток методології інтегрованого обліку в умовах застосування корпоративних інформаційних систем / П.Куцик // Вісник ЖДТУ. – 2010. – №3 (53). – С.140-142.
29. Легенчук С. Ф. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід: монографія / С. Ф. Легенчук, К. О. Вольська, О. В. Вакун. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2016. – 228 с.
30. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку: моногр. / Н.М. Малюга. – Житомир: ЖДТУ, 2015. – 548 с.
31. Михайлов А.В. Моделирование и актуарный расчет корпоративных пенсионных программ / А.В. Михайлов, О.В. Харченко О.В. – М.: Просвещение, 2013. – 152 с.

32. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку // URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>/URL:<http://www.minfin.gov.ua>
33. Мочерний С.В. Політична економія: навч. посіб. / С.В. Мочерний, Я.С. Мочерна. – 2-е вид., випр. і доп.–К.: Знання, 2016. – 684с.
34. Муравський В. Документування в умовах повної автоматизації обліку / В. Муравський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – №5. – С. 48-52.
35. Нидлз Б. Принципы бухгалтерского учета / Б.Нидлз, Х.Андерсон, Д.Колдуэлл. – М.: Финансы и статистика, 2014. – 496 с.
36. Нищенко Л. Гармонізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності України з міжнародними стандартами // Л.Нищенко / Бухгалтерський облік та аудит. – 2016. – №9. – С.6-9.
37. Овсюк Н.В. Виплати працівникам за ПСБО 26 та МСФЗ (IAS) 19: порівняльний аспект URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр> / Н.В. Овсюк, О.Ю. Радченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/5957>
38. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – 6-те вид., перероб. і допов. – К.: Алерта, 2011. – 1042 с.
39. Одегов Ю.Г. Управление персоналом: учеб. / Ю.Г. Одегов, П.В. Журавлев. – М.: Финстатинформ, 2014. – 630 с.
40. Озерникова Т.Г. Формирование системы вознаграждений в организации URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр> / Т.Г. Озерникова // Проблемы теории и практики управления. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-sistemy-voznagrashdeniy-v-organizatsii>
41. Олійник Я.В. Система бухгалтерського обліку: питання термінології / Я.В.Олійник // Фінанси України. – 2011. – №5. – С.112-118.
42. Організація бухгалтерського обліку: навч. посіб./ Ю.Д. Чацкіс, Е.С. Гейсер, О.А. Наумчук, І.О. Власова. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 564 с.

43. Петрук О.М. Гармонізація національної системи бухгалтерського обліку: моногр. / О.М. Петрук. – Житомир: ЖДТУ, 2015. – 420 с.
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 “Будівельні контракти” – [Чинний від 2001-04-28]. – Міністерство фінансів України-№205.
URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>–
URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01
45. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні URL: Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
46. Про затвердження Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій URL наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. №291. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
47. Про внесення змін у Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>: Закон України від 12.11.2018 р. № 3332-VI. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
48. Про затвердження Інструкції зі статистики заробітної плати URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>: наказ Державного комітету статистики України від 13.01.2004 р. № 5. – URL: http://uazakon.com/documents/date_1q/pg_ibcgxa.htm
49. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>: наказ М-ва фінансів України від 28.03.2013 р. №433. – URL: <http://www.minfin.gov.ua>
50. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>: наказ М-ва фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – URL: <http://www.minfin.gov.ua>
51. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>: наказ М-ва фінансів України від 30.11.1999 р. №291. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
52. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16

«Витрати» URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>: наказ М-ва фінансів України від 31.12.1999 р. №318. – URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.

53. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>: наказ М-ва фінансів України від 28.12.2000 р. №353. - URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.

54. Про оплату праці URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>: Закон України від 25.03.95 р. №108/95 – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95>.

55. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2012. – 628 с.

56. Пушкар М.С. Розробка систем обліку: навч. посіб. / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2013. – 198 с.

57. Романчук К.В. Формування та розкриття інформації про виплати працівникам за МСФЗ та П(С)БО / К.В. Романчук, К.В. Шиманська // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу: Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. – Житомир: ЖДТУ, 2015. – Випуск 3. – С. 273-296.

58. Селищева Н.В. 1С: Зарплата и управление персоналом 8.1: [практическое пособие] / [кол. авторов; под ред. Н.В. Селищева]. – М.: КНОРУС, 2009. – 368 с.

59. Соколов Я.В. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней: учебное пособие / Я.В. Соколов. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 2006. – 638 с.

60. Солodka Я. Удосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці / Я. Солodka, Л. Мельянова – URL: http://sophus.at.ua/publ/2014_12_16_lutsk/sekcija_5_2014_12_16/udoskonalennja_organizaciji_obliku_rozrakhunkiv_z_oplati_praci/78-1-0-1181

61. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб. / В.В. Сопко. – К.: КНЕУ, 2006. – 526 с.

62. Ткаченко Н.А. Особливості документального оформлення операцій з обліку праці та її оплати / Н.А. Ткаченко // Облік і фінанси АПК. – 2011. – №

3. – С. 79-83.

63. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. – 5-ге вид. доповнене і перероблене / Н.М. Ткаченко. – К.: Алерта, 2011. – 976 с.

64. Томченко З.О. Організація обліку витрат на оплату праці на підприємстві: збірник наукових статей КНТЕУ «Облік і оподаткування в підприємстві» 2019 р.

65. Фінансовий облік : підруч. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. – 4-те вид. [доп. і перероб.]. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 451 с.

66. Фінансовий облік: підруч. для студ. вищ. навч. закл./ Л.В. Нападовська, А.В. Алексеєва, О.А. Бакурова та ін./ За ред. Л.В. Нападовської. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 700 с.

67. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М. Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М. І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 7-ме вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2016. – 1040 с.

68. Хендриксен Э.С. Теория бухгалтерского учета / Э.С.Хендриксен, М.Ф. Ван Бреда; пер. с англ. Я.В.Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2010. – 576 с.

69. Хоменко Л.М. Основні види винагороди як найважливішого стимулу до підвищення інноваційної активності працівників підприємства / Л.М. Хоменко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – URL: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2011_3_2_102_109.pdf

70. Шевченко О.О. Історія економіки та сучасної економічної думки. Сучасні економічні теорії / О.О.Шевченко. – URL: http://pidruchniki.ws/15840720/politekonomiya/istoriya_ekonomiki_ta_ekonomichnoyi_dumki_-_shevchenko_oo.

71. Штик Ю. В. Розрахунки з оплати праці: відображення інформації в стандартах та в Кодексі законів про працю / Ю. В. Штик // Економічні науки : зб. наук. праць : Серія «Облік і фінанси». – Луцьк : Луцький національний технічний університет, 2013. – Вип. 10 (37). – Ч. 4. – С.431–440.

Підходи до визначення сутності оплати праці представників різних наукових шкіл та напрямків

Напрямок економічна школа	Представники	Основні здобути в дослідженнях щодо оплати праці
Класична політична економія	А. Смітт	Визначав нормальний рівень заробітної плати вартістю засобів існування працівника та його сім'ї. Вважав, що висока заробітна плата сприяє зростанню продуктивності праці
	Д. Рікардо	Заробітну плату розглядав як прибуток працівника від участі в процесі виробництва
	Д.Р. Мак-Куллох Дж. Мілль	Єдиним джерелом зростання оплати праці робітників визначали нарощування обсягів капіталу та прибутків як джерела збільшення фонду заробітної плати
Марксистська економічна теорія	К. Маркс	Прирівнював оплату праці до витрат на відтворення робочої сили, а решту вартості робочої сили вважав додатковою вартістю
Неокласична школа	А. Маршалл, А. Пігу, М.І. Туган-Барановський	Теорія граничної продуктивності праці як джерело продуктивності факторів виробництва. Прирівнювали “справедливу” оплату до продуктивності останнього додаткового працівника, якого може найняти капіталіст за умови, що всі інші фактори залишаються незмінними
Маржиналізм	Л. Вальрас, Д. Візер, Г. Госсен	Доходи у вигляді компенсації за роботу, яка може бути не лише у вигляді заробітної плати, а й у вигляді різного роду заохочень, премій за різноманітні досягнення та інших соціальних виплат (і не лише матеріальних)
	Т. Веблен, У. Гамільтон, А. Гобсон	Були прихильниками ідеї створення соціально спрямованої держави як ключового економічного інституту. Вважали необхідністю участь працівників у власності та управлінні виробництвом
Нова інституціональна теорія	Р. Коуз	Розглядав оплату праці як суму приватних витрат і екстерналій (зовнішніх ефектів, побічних наслідків будь-якої діяльності, що стосується не безпосередніх її учасників, а третіх осіб)

Джерело: на основі [58]

Основні мета, завдання і проблеми обліку витрат на оплату праці у підсистемі фінансового та управлінського обліку

1	Фінансовий облік 2	Управлінський облік 3
Завдання обліку витрат на оплату праці	<ul style="list-style-type: none"> - документальне забезпечення витрати на оплату праці; - своєчасне, повне і достовірне відображення витрати на оплату праці в обліку за напрямками їх здійснення та в розрізі соціальних програм; - оцінка витрати на оплату праці з метою визначення фінансового результату; - розробка аналітичних рахунків виплат працівника; - відображення витрати на оплату праці у фінансовій, статистичній звітності 	<ul style="list-style-type: none"> - розробка класифікації витрати на оплату праці з врахуванням особливостей діяльності, цілей та напрямів обліку витрат, потреб користувачів внутрішньої інформації з метою вирішення практичних проблем; - відстеження витрати на оплату праці в реальному масштабі часу; - розробка соціальної стратегії підприємства; - бюджетування виплат працівникам; - формування оптимальної структури витрати на оплату праці; - розробка форм внутрішньої звітності для відображення витрати на оплату праці з метою забезпечення системи управління підприємством потрібною інформацією; - контроль за здійсненням витрати на оплату праці .
Мета обліку витрат на оплату праці	Відображення витрати на оплату праці у фінансовій звітності для забезпечення потреб зовнішніх користувачів	Забезпечення потреб управління підприємством, підвищення ефективності його діяльності та привабливості на ринку праці
Принципи витрат на оплату праці	<ul style="list-style-type: none"> - принцип повного висвітлення; - принцип обачності; - відповідність доходів та витрат в ході соціальної діяльності; - принцип превалювання сутності над формою; - принцип періодичності 	Корисність інформації для прийняття управлінських рішень, конфіденційність інформації, зручність формування облікових реєстрів

1	2	3
Проблеми витрат на оплату праці	<ul style="list-style-type: none"> - внесення пропозицій до національних положень бухгалтерського обліку щодо удосконалення обліку витрати на оплату праці (зокрема умови віднесення соціальних витрат до витрат операційної діяльності з врахуванням ознаки належності до фонду оплати праці); - документальне оформлення витрати на оплату праці; - розробка аналітичних рахунків для відображення витрати на оплату праці; - відображення витрати на оплату праці у фінансовій, статистичній та податковій звітності 	<ul style="list-style-type: none"> - розробка класифікації витрати на оплату праці відповідно до потреб управління ними; - організація обліку витрати на оплату праці шляхом розробки розпорядчих документів на мікроекономічному рівні відповідно до потреб управління; - розробка форм бюджетів витрати на оплату праці та звітів про їх виконання; - забезпечення інформацією про виплати працівникам не лише зовнішніх, а й внутрішніх користувачів, шляхом розробки внутрішніх звітів ; - визначення показників, які характеризують соціальні явища і процеси на підприємстві та розробка методики аналізу витрати на оплату праці підприємств торгівлі з метою визначення їх ефективності та прийняття управлінських рішень

Джерело: на основі [29,37,38]

Підприємство ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»
 Територія Київська обл.
 Організаційно-правова форма господарювання _____
 Вид економічної діяльності Будівництво будівель
 Середня кількість працівників¹ 271
 Адреса, телефон 04071, Київ, вул. Ярославська, 4
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ	
	01
35961655	

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на грудня 2018 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД **1801001**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	2011	1500
первісна вартість	1011	9415	7260
знос	1012	(7404)	(5760)
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	2011	1500
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	10909	33454
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2199	4160
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	9	
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4257	2122
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	32	6
Витрати майбутніх періодів	1170	5	3
Інші оборотні активи	1190	1143	436
Усього за розділом II	1195	18554	23454
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	20565	24954

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	8	8
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5546	3750
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	5554	3758
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	7576	9678
розрахунками з бюджетом	1620	1891	3592
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	277	257
розрахунками з оплати праці	1630	668	744
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	4599	6925
Усього за розділом III	1695	15011	21196
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	20565	24954

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	
	01
35961655	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	234302	277689
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(220491)	(262977)
Валовий:			
прибуток	2090	13811	14712
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	979	1222
Адміністративні витрати	2130	(8408)	(6834)
Витрати на збут	2150		
Інші операційні витрати	2180	(2619)	(3546)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3763	5554
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	(5)	
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	3758	5554
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3758	5554
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3758	5554

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	79893	108928
Витрати на оплату праці	2505	8985	9813
Відрахування на соціальні заходи	2510	3389	3710
Амортизація	2515	987	910
Інші операційні витрати	2520	138264	143772
Разом	2550	231518	267133

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Підприємство ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»
 Територія Київська обл.
 Організаційно-правова форма господарювання _____
 Вид економічної діяльності Будівництво будівель
 Середня кількість працівників¹ 269
 Адреса, телефон 04071, Київ, вул. Ярославська, 4
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ	
	01
36432153	

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на грудня 2017 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД **1801001**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	2584	2011
первісна вартість	1011	11801	9415
знос	1012	(9217)	(7404)
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	2584	2011
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	22598	10909
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9862	2199
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		9
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10015	4257
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	21	32
Витрати майбутніх періодів	1170	1135	5
Інші оборотні активи	1190	309	1143
Усього за розділом II	1195	43939	18554
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	46523	20565

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	8	8
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7133	5546
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	7141	5554
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	18318	7576
розрахунками з бюджетом	1620	4754	1891
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	347	277
розрахунками з оплати праці	1630	750	668
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	15212	4599
Усього за розділом III	1695	39381	15011
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	46523	20565

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС»
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
		01
35961655		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	277689	292136
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(262977)	(264889)
Валовий:			
прибуток	2090	14712	27247
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	1222	1316
Адміністративні витрати	2130	(6834)	(3780)
Витрати на збут	2150		
Інші операційні витрати	2180	(3546)	(2713)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	5554	22070
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	5554	22070
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5554	22070
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5554	22070

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	108928	104226
Витрати на оплату праці	2505	9813	8197
Відрахування на соціальні заходи	2510	3710	3175
Амортизація	2515	910	884
Інші операційні витрати	2520	143772	179774
Разом	2550	267133	296256

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник
Головний бухгалтер

Пояснювальна записка

Проведемо аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС», застосувавши дані фінансових результатів за 2014 – 2018 рр., які наведені у додатках Н-О та на табл. 1.

Таблиця 1

Дані фінансових результатів діяльності ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» 2014-2018 рр.

Найменування показника	2014 р., тис. грн.	2015 р., тис. грн.	2016 р., тис. грн.	2017 р., тис. грн.	2018 р., тис. грн.
Чистий дохід (ви-ручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	225077	221562	292136	277689	234302
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	218891	210671	264889	262977	220491
Валовий прибуток	6186	10891	27247	14712	13811
Інші операційні доходи	422	502	1316	1222	979
Адміністративні витрати	2754	4586	3780	6834	8408
Інші операційні витрати	1610	2821	2713	3546	2619
Прибуток від операційної діяльності	2244	3986	22070	5554	3763
Фінансові витрати	137	0	0	0	0
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	2107	3986	22070	5554	3758
Податок на прибуток	0	0	0	0	0
Чистий прибуток	2107	3986	22070	5554	3758
Витрати на оплату праці	6709	7143	8197	9813	8985

За наведеними даними можна зробити такі висновки. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) підприємства в 2015 році знизився порівняно з 2014 роком, а в 2016 році – збільшився порівняно з 2015 роком, в 2017 році – знизився порівняно з 2016 роком, а в 2018 році – також знизився порівняно з попереднім роком. Собівартість реалізованої продукції

(товарів, робіт, послуг) підприємства в 2015 році знизилась порівняно з 2014 роком, в 2016 році – зросла порівняно з 2015 роком, в 2017 році – знизилась порівняно з 2016 роком, а в 2018 році – знизилась порівняно з 2017 роком. Чистий прибуток підприємства збільшився в 2015 році порівняно з 2014 роком, в 2016 році – порівняно з 2015 роком, в 2017 році – порівняно з 2016 роком, а в 2018 році – порівняно з 2017 роком. Зниження чистого прибутку підприємства протягом 2017-2018 років є негативною тенденцією в діяльності підприємства.

Виплати по заробітній платі 2015 році збільшилися на 351,5 тис. грн. або 108,3 порівняно з попереднім роком, у 2016 році - на 344,4 тис. грн. або 107,5 порівняно з 2015 роком, у 2017 році - 1809,1 тис. грн. або 136,8 порівняно з 2017 роком, в 2018 знизився на 855,5 тис. грн. або 87,3 порівняно з 2018 роком.

Як бачимо, розмір оплати праці персоналу ТОВ «ВІННЕР СПЕЙС» протягом 2014-2018 рр. мав тенденцію до зростання. Це говорить про те, що на підприємстві значно покращилося фінансове становище, та можливість підняття заробітної плати працівникам, а також додаткового стимулювання.